JAVA-BODE.

NIEUWS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIË.

A°. 1861. Woensdag 30 October. N°. 87.

Hoofd-Bureau. Te *Batavia* bij H. M. VAN DORP; te *Samarang* bij DE GROOT, KOLFF & Co. en G. C. T. VAN DORP; te *Soerabaija* bij LE ROY & Co., te *Pasaroean* bij WEIJERMANS & Co., te *Cheribon* bij BLOK & Co.; te *Tagal* bij Mevr. de Wed. G. M. VAN DORT; te *Madioen* bij C. A. VAN DER VOORT; te *Padang* bij H. R. VAN WIJK, Rzn.; te *Muntok* bij H. ORTH; te *Amboina* bij A. HARMSEN; te *Makasser* bij W. EEKHOUT & Co. en voor *Nederland* bij J. NOORDENDORP, Rijpamarkt te Amsterdam.

Prijs per half jaar voor *Batavia* .... *f* 12,50.
» » » » » *Java* .... » 15,—.
» » » » » *Buitenbezittingen* .... » 17,50.
» » » » » *Nederland* .... » 22,50.
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven franco.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der Advertentiën is 50 cents voor de vijf regels. Bij eerste of meerdere herhaling 25 » » » »
Behalve het Zegel voor den Lande.

Bij deze Courant behooren twee BIJVOEGSELS.

De Mail sluit op Donderdag den 31sten dezer.

ADVERTENTIËN.

Getrouwd:
FRANCIS DAWSON STAVERS
met de moeder zijner kinderen,
PAULINE REBORN.
MODJOSARIE (*Glenlivet*) 18 October 1861. (3717)

Bevallen van een dood Kind, *J. M. C. Vermaasen*, Wed. van *G. J. Tormijn*.
BATAVIA, den 19 October 1861.
Eenige kennisgave. (3697)

Bevallen van eene DOCHTER, *Freederike Pfeffer*, echtgenoot van
HERMANN STRAUS.
BATAVIA, 21 October 1861. (3726)

Bevallen van een ZOON, 26 October 1861, de geliefde Echtgenoot van
(3740) J. A. PESCH.

Bevallen van eene DOCHTER, *H. M. Kuller*, geboren *Oedeman*.
BATAVIA, 30 October 1861.
Algemeene kennisgave. (3750)

Heden overleed in den ouderdom van 26 jaren, vrouw *Jacoba Lautenten*.
BATAVIA, 19 October 1861.
(3700) J. F. VAN SCHOOR.

VENDUTIE

op Donderdag den 31 October aanstaande, WEGENS VERTREK,
voor het woonhuis van den WELED.G. Heer
GROUW,
Onder-Intend. 1ste klasse, No. 126, achter het Paleis,
door
v. d. Biesen & Modderman,
van eenen netten INBOEDEL, bestaande uit
Diverse Meubelen,
Groote en kleine Tafels, Stoelen, Kasten, Waschtafels, Ledikanten, waarvan twee ijzeren, Spiegels, Hang- en Tafellampen, Glas- en Aardewerk, Matten, Keukengereedschap,
Een goedloopende Pendule,
Schilderijen, een dito in Olieverw,
Zeegezigt door VAN EMMERIK, vijf voet hoog en even breed.
1 Vis-à-Vis.
1 Span goedgedresseerde Wagenpaarden, Timoreesen,
Lepels en Vorken, Thee-, Koffij- en Suikerpot, alles van het beste Zilver.
(3699)

Hout-Vendutie

op Donderdag den 31 October 1861,
op het Plein van de Beurs, digt bij de Javasche Bank,
van bijzonder gave
DJATTIEHOUTEN BALKEN.
(3730) JOHN PRYCE en Co.

Vendutie

op Vrijdag den 1sten November,
voor het Kommissiehuis van
J. SPEET,
van
BOTER, HAMMEN,
WITTE BROODSUIKER in mandjes,
voor huishoudelijk gebruik,
GLAS- EN AARDEWERK,
Tafel- en Servetgoed, fijne witte Jaconets, Madapollams,
PAPIER en ENVELOPPES,
alsmede de ondervolgende
VASTIGHEDEN,
behoorende aan de Nalatenschap van Wijlen **A. M. Jacobs** en anderen.

No. 1.
Een stuk ***Tuinland,*** bebouwd met een STEENEN HUIS en een Blok Bijgebouwen met pannen gedekt, Blok M, *Prinsenlaan*, getaxeerde waarde *f* 5000.—, verponding No. 7554.

No. 2.
Een ***Erf,*** bebouwd met een STEENEN HUIS met pannen gedekt, Blok L, *Oosterveld*, verponding No. 566, getaxeerd *f* 800.—.

No. 3.
Een ***Erf,*** bebouwd met een STEENEN HUIS met pannen gedekt, Blok C, verponding No. 192, Buurt *Voorrij Oost*, getaxeerde waarde *f* 1560.—.

Alsmede
Twee Praauwen,
(3716) ieder van *9 Koijangs.*

OP DE VENDUTIE

van Vrijdag den 1sten November, bij
J. SPEET,
zal worden verkocht:
100 Kalabassen echt Persisch Rozewater.
40 doz. fijne Mans Hemden.
5 » Dames Korsetten.
100 Kelders Lijn Olij.
17 Kistjes Champagne *Boustj.*
16 Manden idem *Lauson*, van superieure kwaliteit.
1 Kist inh. 500 st. Poppen en een FACTUUR Engelsche Petten, geheel nieuw Model, waaronder JOCKEIJCAPS. (3759)

Op de Vendutie

van VRIJDAG, den 1sten November
voor het kommissiehuis van
J. SPEET,
zal mede worden verkocht à tout prix:
ruim 11 mille gegomde Americaansche
ENVELOPPES,
benevens
EENIGE PARTIJEN OUDE BOEKEN,
voor scheurpapier,
ledige Kisten, enz.
(3729)

Vendutie

op Maandag den 4den November 1861,
ten huize van Mevrouw de Weduwe
BIJVANCK,
op *Tanah-Abang*, wegens vertrek,
door
John Pryce en Co.,
VAN EEN NETTEN EN GOED ONDERHOUDEN
INBOEDEL,
waaronder:
Europesche Ameublementen, Mahonihouten Kleederkasten, Spiegelkast,
EENE PIANINO,
enz. enz.
Verder van
Porceleinen Tafelservlezen, Kristal- en Glaswerk, Servetten en Tafellinnen.
RIJTUIGEN, als:
1 MYLORD, 1 VIS-À-VIS, 1 PALANKIJN en 1 KINDERWAGEN,
5 span Wagenpaarden, 2 Rijpaarden,
STAL- en KEUKENGEREEDSCHAPPEN,
BLOEMEN, enz. enz.
En ten 11 ure:
HET HUIS EN ERF,
Op Zondag te voren te bezigtigen. (3721)

Vendutie

op Maandag, den 4 November 1861,
voor de recherche Pakhuizen aan de kleine boom,
door
ABEELEN, DENNISON & Co.,
op order en voor rekening van wien zulks zouden mogen aangaan, van

L.	33	Balen Koffij.
FC.	3	do. do.
	237	Zakken Suiker.
C.	1117	do. do.
MO.	1	do. do.
L.	31	Trossen Manilla Touw,

beschadigd gelost uit het Americaansche Schip *Rosetta*, Kapt. PIERCE, van *Manilla*. (3749)

VENDUTIE

op Dingsdag den 5 November 1861,
ten huize van den Heer A. L. LEDELMEBER,
door

CASSALETTE & CO.,

van eenen fraaijen

INBOEDEL,

bestaande voor een groot gedeelte uit Massief Mahonijhouten **MEUBELS**, als:

Een Ameublement met Paardenhaar bekleedsel,

Ronde en Canapé Tafels, Consoles, Knapen, en Commodes met marmeren bladen, Een Toilet duchesse met marmeren blad, Speeltafels, Bloementafels met Bloemen, fraaije hang- en linnen Kasten, groote ijzeren Ledikanten, Kinderledikanten, Een Kleedspiegels, Kapstokken, Amerikaansche Wipstoelen,

groote Spiegels en Schilderijen,

Medaillon-Schilderijen, fraaije vergulde Pendules en Vazen, Beeldjes met Supports, Hangklokken,

Eene uitmuntende Pianino,

van *T. BERDEN en Co.* te Brussel,

Een Pianostoeltje, Muziekkastje, fraaije Engelsche

kroon-, hang-, muur- en Tafellampen,

Porceleinen Hang- en Tafel Moderateurlampen, Carpetten en Alcatives, nagenoeg nieuwe Rottingmatten,

benevens:

Een Regulateur, Een aneroide Barometer, Eene Stereoscoop met beweegbare Platen, Een fraaije Microscoop, Pleetwerk, als: Stellen Lepels en Vorken, geheel compleet in Etuis, Een IJskan, Kristal-, Glas- en Porceleinwerk, Dispens- en Keukengereedschap, Een IJskist, Twee zingende Kanarie Vogels, Een pratende Beo, Een wilde Haan, Eene groote verzameling fraaije

Bloemen in Chinesche potten,

benevens:

3 spannen goedgedresseerde Macasser-

Wagenpaarden,

2 BENDIEPAARDEN,
1 goed gedresseerd RIJPAARD, hoog 4 voet 5 duim
en
Een zoo goed als nieuwen MYLORD.
Een PALANQUIN,
Fraaije TUIGEN, enz. (3754)

Op Zondag den 3 November te bezigtigen.

VENDUTIE

op Dingsdag, den 5den November 1861,
voor het Commissiehuis van

JOHN PRYCE & Co.,

à 4 pCt. Vendusalaris,

van eene groote partij

Japansche Goederen,

als:

Groote Porcelainen VAZEN, AARDEWERK, SECRETAIRES, KABINETJES, HANDSCHOENDOOZEN, KNAAPJES, NAAIDOOZEN, SAMBALBAKKEN, SCHRIJFKISTJES, HOMBERDOOZEN, SCHUTSELS, KABAAIJEN, JAPANSCHE ZIJDE in diverse soorten, PAIJONGS, enz., enz.,
verder van eene groote partij

heele en halve leggers,

te bezigtigen in de Gouvernements IJZER- en GRAAN-MAGAZIJNEN. (3752)

HOUT-VENDUTIE

op Woensdag, den 6den November 1861,

op het Heemradenplein,
door

CASSALETTE & CO.,

VAN

BALKEN,

in alle dimensiën.
(3757)

VENDUTIE

op Woensdag den 6den November 1861
voor een der Pakhuizen van de Heeren

TOLSON, HUNT en Co.,

in de *Roea Malacca*, door

JOHN PRYCE & Co.,

van een partij **beschadigde Lijnwaden**, als: Madapollams, ongebleekt Katoen, no. 24 Cambrics, wit Garen, blaauw en ruwe Drills, alsmede een partij IJzer, Patjols, etc., etc.,
en verder van:
Witte Elefantas, Jassengoed, Cambrics, Drill, Zeildoek, Wagentuigen, IJzeren Ledikanten, Zeep in kistjes, Kralen, Portwijn, etc., etc. (3756)

VENDUTIE

Op Vrijdag den 8 November,
voor het Commissiehuis van

CASSALETTE & CO.,

van

Circa 100 picols gesloopt Scheepskoper,

en

2000 kisten Zeep,

min of meer door zeewater beschadigd,
benevens:
200 stellen JAPANSCHE etendragers (*Tampat makanan*)
50 kisten à 50 stuks Jap. PAIJONGS,
JAPANSCHE KABINETJES en LESSENAARTJES
en het
op den vorige VENDUTIE door tijd gebrek niet verkochte FACTUUR-HOROLOGIEN,
1 kist 48 KOETSIERSHOEDEN
verder:
1 MAHONIJHOUTEN buffet met marmerblad,
2 id. Nachttafels,
2 BIDETS,
6 fraaij geschilderde STORES voor vensters,
1 KANTOORSTOEL. (3760)

VERKOOPHUIS.

Direct van Parijs per Mail ontvangen:

een prachtig en groot assortiment

Goudwerken in alle soorten,

als:

DAMES PARURES met en zonder Brillanten.
Enkele DAMES BRACELETTEN in de laatste modellen, geëmailleerd en effen, met en zonder Brillanten en Paarlen.
GOUDEN BROCHES met en zonder Diamanten, tevens geschikt voor Photographische Portretjes in te laten zetten.
Verscheidene MANCHET-KNOOPJES, alsmede stellen voor Manchet, Hemd en Boord, met en zonder edelgesteenten, en geëmailleerd en effen.
Eene menigte MEDAILLONS in alle vreemdsoortige modellen voor Haar en Portretten.
HEEREN DOEKSPELDEN met en zonder Stereoscoopjes.
BLOEDKORALEN GARNITUREN en ARMBANDEN, met goud gemonteerd, voor kinderen.
alsmede:

Heeren en Dames Charivari.
Gouden Ringen met Paarlen en Diamanten.
Heeren Horologie Sleutels,

in alle mogelijke modellen.
(3706) W. S. VAN HOGEZAND, Sr.

NB. De prijzen zijn zoo billijk mogelijk gesteld, wegens de groote aankoop dezer Bijouterien.

SPAARBANK.

Zitdagen 4 en 18 November.
(3739)

VERKOOPHUIS.

Ontvangen:

een mooi assortiment

MEUBELEN,

als:
TAFELS en STOELEN, LUIJER- en WIPSTOELEN, KLEEDER-, DISPENS- en BOEKENKASTEN, CONSOLES, KNAAPJES, BUFFETTEN, SOPHA'S, LEDIKANTEN voor 1 en 2 personen.
(3704) W. S. VAN HOGEZAND, Sr.

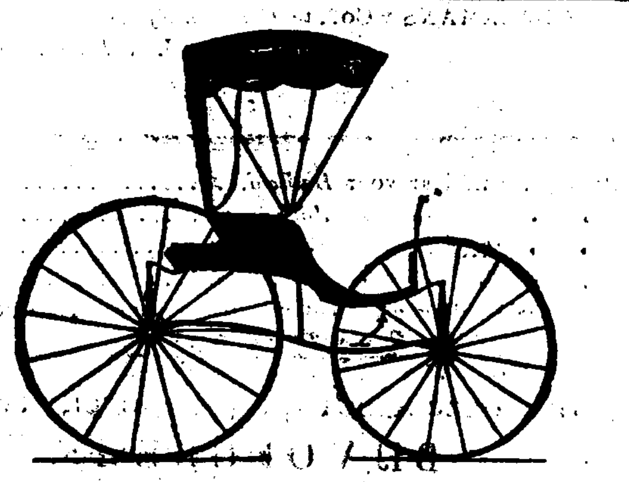

Op nieuw ontvangen:

12 keurige

AMERIK. RIJTUIGEN.

(3731) CASSALETTE & Co.

PHOTOGRAPHISCH ATELIER

RIJSWIJK.

VAN

WALTER WOODBURY.

Dagelijks geopend van half acht tot 12 uur.
(3732)

VERKOOPHUIS.

Op nieuw ontvangen:

een factuurtje

Etagère Voorwerpen,

in Biscuit en verguld,
alsmede:

Fransche Waaijers,

met en zonder Marabout.
(3702) W. S. VAN HOGEZAND, Sr.

WERKTUIGFABRIEK,

IJzer- en Koper-Gieterij,

KETELMAKERIJ, HOUTZAAGMOLEN,
EN

Depôt van Hout.

van
(3573) J. B. DROSSAERS.

Wederom ontvangen

het gerenommeerde DUBBEL

PRINCESSEN-VALKBIER,

in 1/1 en 1/2 kruiken,
bij
(3709) WINSSER, DE LANGE & Co.

In Commissie ontvangen:

300 Vaten Koolteer,

verkrijgbaar à ƒ 10,50 per vat, à contant,
bij
VAN DEN BIESEN & MODDERMAN,
(3751)

Societeit de Harmonie.

STAFMUZIJK

op Donderdag den 31sten dezer, des avonds ten 8 ure.

Namens de Directie:
De Secretaris,
(3698) E. JEEKEL.

BY PERMISSION OF THE RESIDENT.

LEWIS'S
AUSTRALIAN HYPPODROME,

Erected on the KINGSPLAIN.

This immence Establisment, with its beautiful stud of horses, and 20 Ladies, Gentlemen and Children, will be open every evening for **2** weeks longer.

Grand change of Programme every evening.

Prices of Admission.
First Class *f* 5. Second Class *f* 3.
Promenade *f* 1.
Military and Children half Price for First and Second Class.

Tickets to had and seats secured at the Hippodrome every morning from 8 till 12.
(3723)

DAMES ZANGVEREENIGING.

BIJEENKOMST

op Vrijdag den 1 November 1861,

des avonds ten 8 ure in het lokaal der LOGE.

Namens de Directie der Maatschappij van Toonkunst,
C. VRIESENDORP,
(3755) *Secretaris.*

Militaire Societeit Concordia.

THÉ-DANSANT

OP

Zaturdag, den 2 November 1861.

De Secretaris,
(3748) W. BRUGMAN.

GRAND GALA NIGHT
Theatre.

Under the distinguished Patronage of His Excellency the

GOVERNOR GENERAL.

Professor RISLEY,

begs to intimate to the public of Batavia, that he is making

GREAT PREPARATIONS
for his Benefit.

Due Notice of which will be given.

N.B. On this occasion the Professor will be assisted by **20 Artistes.** (3719)

Met toestemming van den Resident van Batavia.

Zaturdag, 2 November,
EENE TWEEDE VOORSTELLING
van

RISLEY'S CIRQUE,

in het nieuwe gebouw op Tanah-Lapang Glodok.

Het **PROGRAMMA**, dat nieuwe en gevarieerde toeren aankondigt, zal algemeen verspreid worden.

Prijzen der plaatsen:

1ste Rang *f* **3.—**, 2de Rang *f* **2.—**, 3de Rang *f* **1.—**, terwijl er eene **getraliede loge** voor de ***Chinesche Dames*** ingerigt is à *f* **2.—**.

KINDEREN beneden de 10 jaren betalen de helft.
(3701)

MANILA SIGAREN, *Londres.*
„ „ *Cortados 2a.*
„ „ *Entre-actes.*
bij
VAN WALCHREN & VAN DORP.
(3724)

COMMISSIEHUIS
van
J. SPEET.

Bij den ondergeteekende zijn steeds voorhanden:

Fraaije Nieuwe

TENTWAGENS,

Mylords, Handwagentjes,
BENDIE'S, PALANQUINS,
alles tegen zeer matige PRIJZEN.
(3733) J. SPEET.

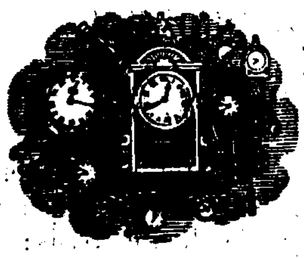

ONDERGETEEKENDE, heeft de eer te berigten, dat hij zich nabij de *MANGA BEZAAR* heeft gevestigd als

HOROLOGIEMAKER
EN
Pianostemmer;

hopende door zijne behandeling het vertrouwen in hem gesteld waardig te maken.
(3617) C. P. MüLLER.

HET

MAGAZIJN VAN PIANO'S
van
DUBRAY & Co.,
Noordwijk.

is ruim voorzien van eene groote verscheidenheid uitmuntende Piano's in verschillend model uit de Parijsche fabrieken, expresselijk voor het Indisch klimaat vervaardigd.

Hiervan geven zij een ernstig gemeenden waarborg, en tevens de verzekering, dat zij, indien er, uithoofde van gemis aan soliditeit, het een of ander gebrek aan deze Piano's mogt ontstaan, bereid zijn, die tegen andere te verwisselen.

Piano's in Ruil en te Huur.

Stemmen van Piano's. Abonnements-prijs ***f* 25.— par kwartaal.** Reparatie van **allerlei soorten van instrumenten.**

Muziek, Instrumenten, Snaren,
en eindelijk:

ONDERSCHEIDENE ORGELS.
(3571)

[illegible] heden ontvangen:

Versch

GEZOUTEN RUNDVLEESCH,

in vaatjes voor huishoudelijk gebruik.

GEROOKTE OSSENMUISJES, SAUCIJS DE BOLOGNE, } in blik.

PUIKE EDAMMER KAAS IN BLIK.

Rook- en Pekelspek in stopflesschen,

benevens eene partij

Puike gerookte Hammen.

(3753) VAN WALCHREN EN VAN DORP.

PADANG KOFFIJ,

primo kwaliteit,

per $^1/_1$, $^1/_2$, $^1/_4$ en $^1/_8$ picol, verkrijgbaar bij
(3716) WINSSER, DE LANGE & Co.

Verkoophuis.

Wederom Ontvangen:

RIJNWIJNEN,

van het beroemde Merk

Dilthey, Sahl & Co., Ao. 1857.

als:

JOHANNISBERGER, STEINWEIN in Boxbeutel, RUDESHEIMER BERG, MARCOBRUNNER, HOCHHEIMER, BRAUNEBERGER MOSEL.
(3703) W. S. VAN HOGEZAND, Sr.

W. J. OLLAND

Horologiemaker, Batavia.

Reparatie van UUR- en SPEELWERKEN,
Assortiment van
Gouden- en Zilveren Horologien,
Pendules en Regulateurs.
(3574)

Pas uit Europa ontvangen

de navolgende

Militaire versierselen.

Borduursels voor alle wapens.
Mutsen en Chabrakken galon » » »
Knoopen » » »
Fouragères en apparte koorden » » » fantasie en model.
Chibernes voor Artillerie en Kavallerie.
Chacots.
Koppels.
Turksche, model Infanterie, ligte Kavallerie Sabels en apparte Scheede.
Eik·l en model Dragons.
Sjerpen.
Sporen.
Epauletten.
Militaire Willemsorden en Linten.
Medailles 12 en 24jarige dienst en linten, enz., enz.

Tevens worden alle rangveranderingen ten ziinent gedaan en Epauletten en Borduursels schoongemaakt bij

L. KUIJK, *Passementwerker,*
(3711) Bazar-Baroe, *Batavia.*

Palembangsche

ROTTINGMATTEN

eerste soort,
id. Stoelen,
id. Wipstoelen,
Amerikaansche

id. Stoelen in soorten,
id. hooge en lage Kinderstoelen.
(3761) CASSALETTE EN Co.

JAPANSCHE SCHUTSELS
van 3 en 6 bladen.

(3725) VAN WALCHREN & VAN DORP.

Per Julie Claire, heden ontvangen:

Gerookte Ossenribben
(Paterstukken),

Rookvleesch,
Saucijs de Boulogne, geembulleerd.

Gezouten Hollandsche Ossentongen,

Leijdsche en Edammer KAZEN.

(3708) WINSSER, DE LANGE & Co.

NEDERLANDSCH INDISCHE LEVENSVERZEKERING EN LIJFRENTE MAATSCHAPPIJ.
Wenschende voor zooveel mogelijk te voorzien in het ongerief, hetwelk voor menigeen gelegen is in de weinige nabijheid van het **Kantoor der Maatschappij voornoemd**, berigt de ondergeteekende, dat hij ook bereid is inlichtingen omtrent hare werking enz. te geven, ten zijnen **Huize op Goenoeng-Saharie**, naast het **Hôtel Willem II**, alwaar hij gewoonlijk des morgens van **half negen** en des namiddags na **vijf en een half ure** te spreken zal zijn.

EDWD. HEIJNING, Directeur.

(3741)

Een handelshuis te Soerabaija,
vraagt een **geoefend CORRESPONDENT** voor de **Hollandsche taal**, eene goede vlugge hand schrijvende; zij die vroeger als zoodanig werkzaam zijn geweest en tevens in de **Fransche** en **Engelsche** talen correspondeeren, zullen de voorkeur hebben. Salaris naar bekwaamheid.

Adres letter S, franco, postkantoor te Soerabaija.

(3728)

Let Hier!
Gehuwde personen dan wel eene Dame,
welke voornemens zijn in het begin van Januarij aanstaande te repatrieeren en genegen mogten wezen, tegen eene billijke tegemoetkoming, toezigt en zorg gedurende die reis op zich te nemen over eene Kranke dame, worden verzocht met franco brieven hunne voorwaarden optegeven aan

(3652) Th. A. C. VAN KERVEL, *Havenmeester te Batavia.*

Verloren:
In de buurt van ***Pintoe Besie***, een **bastaard Europesche Jagthond** (Brak), zijnde teef, luisterende naar den naam van **LOBOS!!** hoog bruin van kleur, witte borst en vier witte pooten.

De vinder of teregtwijzer kan op eene goede belooning rekenen.

Adres ter Lands-Drukkerij bij

(3718) J. B. TENRET.

Te Koop,
wegens aankoop van Australische paarden:

Een zeer goed en mooi RIJPAARD.

Drie span zeer goede Overwalsche WAGENPAARDEN.

Adres: *Java-Bode.* (3694)

TE HUUR 2 Huizen,
aangenaam gelegen op den Hoek van PINTOE BESI, en Hoek BATOE TOELIS.

Te bevragen bij

(3727) A. BELLE. *Pintoe Besi.*

TE HUUR EEN HUIS
op de Beerendrechtslaan.

Te bevragen bij

(3707) THIEBAULT.

TE HUUR EEN HUIS
Secretarielaan.

Adres L. PLATON & Co.

TE KOOP EENIGE SUIKERMOLENS,
van de **LOWMOOR COMPANY** met Cylinders van 24 × 48 inches en de benoodigde IJzerwerken voor Waterraderen.

EEN IJZEREN WATERRAD COMPLEET,
diameter 28 voet, breedte 5 voet.

In groote voorraad:

SUIKERPANNEN,
in alle gewone afmetingen, alsook waarlooze stukken geschikt voor

WATERMOLENS

van de Lowmoor Fabriek,

Compleete stellen van de benoodigde IJzerwerken voor

Water-Raderen, etc., etc.
De zoo voordeelig bekende wijze van bewerking van deze Company zal wel eene voldoende waarborg voor de hoedanigheden van deze Machineriën zijn.

PITCAIRN, SYME & Co.,

(3662) *Agenten van de Lowmoor Company.*

Nederlandsch-Indische ZEE- & BRAND-ASSURANTIE MAATSCHAPPIJ.
Genoemde MAATSCHAPPIJ is voortdurend bereid tot het sluiten van verzekering tegen schade door

. BRAND
te veroorzaken, hetzij op **Suiker-**, **Koffij-**, **Thee-** of andere **Etablissementen** en **Inventaris**, als op **Woonhuizen**, alsmede **Inboedel en Meubilair**, waarvan de premie bedraagt tusschen 25 en 75 cents 's jaars voor iedere verzekerde ƒ 100,—, afhankelijk van den stand van het perceel en zijne belendingen.

Namens het Bestuur:

P. TIEDEMAN, JUN., *Direkteur.*

F. H. TIEDEMAN, *wd.*

Agenten op Java:

FRASER, EATON & Co., te *Soerabaija.*

B. KOPERSMIT & Co., te *Samarang*,

SAPORTAS & Co., *Cheribon.* (3572)

NEDERLANDSCH INDISCHE Escompto-Maatschappij.
De Directie maakt bekend, dat tot nadere kennisgeving **GELDEN IN DEPOSITO** zullen worden aangenomen op de volgende Rente Basis:

bij 14 dagen opzegging	tot	4½	pCt.	's jaars.
Op 3 maanden vast	"	5	"	"
" 6	"	"	5½	"	"
" 12	"	"	6	"	"

Namens het Algemeen Bestuur,

TIEDEMAN & VAN KERCHEM.

(3734) *Directeuren.*

PHOENIX FIRE OFFICE.
Gevestigd te LONDON sedert 1782.

ONGELIMITEERD KAPITAAL.

De ondergeteekenden, Agenten dezer Maatschappij, blijven voortdurend verzekeringen sluiten tegen Brandschade op **Woon- en Pakhuizen, Meubelen, Koopmansgoederen, enz.**, zoomede op **Suiker-, Koffij- en Thée-Établissementen**, tegen de volgende premiën:

Op gebouwen van Steen met Pannen gedekt, gelegen in de Steden, zoomede op Goederen in dezelve . . . . 1/$_{4}$ % 's jaars

Op gebouwen van Steen met Pannen gedekt, gelegen buiten Steden, en afgezonderd van andere Gebouwen, zoomede op Goederen en Meubelen daarin aanwezig . 1/$_{2}$ %.

Suiker- en Koffij Etablissementen.

Gebouwen van Steen met Pannen gedekt, zoomede op Goederen, Producten, Machinerien, Gereedschappen, enz., daarin aanwezig. 1 %.

Op Gebouwen van Steen en Hout of van Hout alleen, met Pannen gedekt, zoomede op Goederen, enz., daarin aanwezig . . 1½ %.

Op Gebouwen van Hout, met Sirappen gedekt zoomede op Goederen, enz., daarin aanwezig . . . . 1¾ %.

Op Schepen, liggende op Reeden. . . 1 %.

E. MOORMANN & Co., te Batavia.

G. BAEHR & Co., te Samarang.

(3560) P. KERVEL & Co., te *Soerabaija.*

NORTHERN ASSURANCE COMPANY,
gevestigd te LONDON sedert 1836.

Brand- en Levensverzekering.
KAPITAAL GROOT **£ 1,295,760** PONDEN STERLING.

De Ondergeteekenden, Agenten van voornoemde Maatschappij voor Java en de omliggende Nederlandsche Bezittingen, gaan steeds voort met het sluiten van Polissen van Assurantie op de meest billijke en voordeelige voorwaarden op WOONHUIZEN, met het daarin aanwezige AMEUBLEMENT, PAKHUIZEN, GOEDEREN, KOFFIJ-, THEE- en SUIKER-ETABLISSEMENTEN.

(3570) MORGAN, MELBOURN & Co.

PILLEN CAUVIN.

Geen enkel Geneesmiddel is krachtiger om verstoppingen weg te nemen die de zoo bestendige oorzaken zijn van de ongesteldheden der vrouwen en van ieder die een zittend leven leiden moet.

Daar zij vooral uitstekende diensten bewijzen bij verkoudheden, aandoeningen der luchturgen der longen, gal, enz., en bij ontstekingen en koorts, zijn zij vooral bij dit gure weer aan te prijzen.

Thans verkrijgbaar te Samarang bij F. H. PRINGIERS,

te Soerabaija bij DE STURLER en FAGNOTTI,

" Poerwakarta bij A. BEDIER en bij de Hoofddepôt-houders voor den geheelen Indischen Archipel.

(In het groot à Contant rabat).

(3690) GEBRS. BEIJNON.

DE ZALF VAN HOLLOWAY
is een magtige wondheeler: de kwaadaardigste wonden, de vurigste en venijnigste puisten, die den lijder ongehoorde pijn doen uitstaan worden genezen, en de pijn geleedigd door het gebruik van dit groote heelmiddel. Het ontwortelt de besmettelijke deelen van het vleesch en veroorzaakt eene volkomen en duurzame genezing.

Doosjes Pillen à ƒ 1.— ƒ 3.— ƒ 5.—.

Potjes zalf à ƒ 1.— ƒ 3.— ƒ 5.—.

Te Batavia	bij	S. B. van Kleeff & Co.
" Banjoemaas	"	M. S. Cheriman.
" Soeracarta	"	W. Veldman.
" Djocjocarta	"	Buijn & Co.
" Salatiga	"	F. Kruthoffer.
" Tagal	"	Wed. Dort.
" Cheribon	"	W. Galistan.
" Cheribon	"	M. Blok en Co.
" Samarang	"	H. L. Lijon en Co.

(3691)

de Groot, Kolff & Co. en de hoofd agenten Soesman & Co.

Op nieuw Ontvangen:

2000 flesschen van het wereldberoemde geneesmiddel

REVALENTA ARABICA
van ***Barry du Barry & Co.***, te *London.*

Op 1/1 en 1/2 fl. tegen verminderde prijzen ***à contant.***

Verkrijgbaar bij

(3735) CASSALETTE & Co.

BATAVIASCHE SPEELKAARTEN.
Thans te bekomen:

Te *Batavia*	bij	G. KOLFF & Co.
" *Samarang*	"	DE GROOT KOLFF & Co.
" *Soerabaija*	"	GEBRS. GIMBERG & Co.
	"	DE ROIJ & Co.
" *Cheribon*	"	BLOK & Co.
" *Tagal*	"	weduwe DORT.
" *Padang*	"	VAN OVERZEE HISSINK &
	"	H. R. VAN WIJK, RZN.
" *Makasser*	"	EEKHOUT & Co.
" *Amboina*	"	HARMSEN & Co.

(3713)

EERSTE BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Woensdag, 30 October 1861, N°. 87.

Belangrijk Berigt.

De Ondergeteekenden hebben de eer te berigten, dat met 1 October e.k. in Nederland zal ophouden te verschijnen het Weekblad „Nederlandsch-Indië," doch dat te gelijkertijd te *'s Gravenhage* het licht zal zien eene DAGELIJKSCHE COURANT, die den titel zal voeren van:

NIEUW DAGBLAD VAN 'SGRAVENHAGE,
Staat- en Letterkundig Nieuwsblad voor Moederland en Nederlandsch-Indië.

Van dit »*Nieuw Dagblad*" zal eene volledige **Mail-Editie** worden uitgegeven, die met de bestaande Mail-Editiën in alle opzigten zal kunnen wedijveren.

Het eerste Nommer daarvan zal in de maand October uit Nederland verzonden worden.

De tegenwoordige geabbonneerden op het Weekblad »*Nederlandsch-Indië*," zullen deze nieuwe Mail-Editie tot 1 Januarij e.k. ontvangen, ter vervanging van genoemd Weekblad, zonder verhooging van prijs.

Met 1 Januarij 1862 is de prijs, per Jaargang, vastgesteld; voor de tegenwoordige geabbonneerden op het Weekblad »*Nederlandsch-Indië*" . . . . . . *f* 25.—
voor alle nieuw aankomende geabonneerden » 30.—
bij *vooruitbetaling*, zijnde *f* 11.— en *f* 6.— *goedkooper* dan alle andere MAIL-EDITIËN.

Abonnementen worden aangenomen voor geheel Java en de Buitenbezittingen en PROEFNOMMERS zullen te verkrijgen zijn bij
ZEEHANDELAAR & Co.,
Toko, Vendutiën, Commissiehuis,
(3575) Passer-Senen.

Magazijn van Teeken-, Bureau- en Schrijfbehoeften
van
H. M. VAN DORP, te *Batavia.*

Ontvangen:

POLYCOLOR TEEKENDOOZEN met modellen.
PASTEL, fijne kwaliteit in 12, 18 en 24 kleuren.
HONIGVERWEN, à 12, 15 en 18 stuk.
MARDER en andere PENCEELEN.
TEEKENPENNEN, PORSELEINEN VERWBAKJES, DOUSELAARS.
TEEKENKRIJT, wit, rood, fluweel, grijs, paars, etc.
PARALLEL LINIALEN, WATERPASSEN.
DAM- en SCHAAKBORDEN.
Portefeuilles Ministre, Koperen Uassen op marmer.
GOMME LIQUIDE met penceel.
Kenrig, rijk vergulde Albums voor Photographische Portretten.
(3745)

PAPIER AMUSANT,

zeer doelmatig voor Schutsels, etc.,
à *f* 4,— per rol.
CARTES AMUSANTES pour dîners et visites,
à *f* 5,— per 100.
Te bekomen bij den Boekhandelaar
(3744) H. M. VAN DORP.

Voorhanden bij H. M. VAN DORP, te *Batavia*:

Agenda voor 1862. . . *f* 5,—
Zak-Almanak voor huishoudelijk gebruik. . . . . . „ 1,50
Kantoor-Almanak voor 1862, opgeplakt en onopgeplakt.
(3737)

KANTOORBOEKEN,

als:

Grootboek, Journaal, Kasboek, Rekening-Courantboek, etc.

Copijboeken en andere Bijboeken in diverse formaten.
(3738) H. M. VAN DORP.
Batavia 1861.

Bij den Ondergeteekende is verschenen:

Op de grenzen der Preanger

DOOR
Dr. J. ten Brink.
1 deel, Formaat der bekende Guldens editie *f* 2,50
Franco per post *f* 3,—
Batavia, 1861.
(3758) H. M. VAN DORP.

LOTEN

voor de Nieuwe
246e Nederlandsche Staats-Loterij.
Collecteur Mr. C. A. DE VASSY, te *Leyden*,
zijn van heden af te bekomen:

1 HEEL LOT . . . . ad *f* 100.—
1 HALF » . . . . » » 50.—
1 VIJFDE » . . . . » » 20.—

te Batavia, bij G. KOLFF & Co.
te Samarang, bij DE GROOT, KOLFF & Co.
(3736)

STOOMBOOT OENARANG.

De Ondergeteekenden hebben de eer ter kennis van het algemeen te brengen, dat de door den Contractant van de Stoompakketvaart in den Indischen Archipel geadverteerde **verandering van tarief**, wegens den overvoer van Passagiers langs de kust van Java, in deszelfs geheel van **toepassing** zal worden gebragt voor de
Stoomboot OENARANG.
De Agenten,
(3746) LANDBERG, BEZOET DE BIE & Co.

Stoomvaart in den Indischen Archipel.

Het vertrek der Stoomschepen in iedere maand gedurende het jaar 1861, is geregeld als volgt:

VAN BATAVIA:

naar MUNTOK, RIOUW en SINGAPORE, den 1sten en 15den.
naar SAMARANG en SOERABAIJA, den 7den, 15den, 22sten en 29sten.
naar BILLITON, PONTIANAK en SINGKAWANG, den 8sten.
naar BENKOELEN en PADANG, den 23sten.

VAN SOERABAIJA:

naar MAKASSAR, TIMOR-KOEPANG, DELHI en de MOLUKKEN, den 13den.
naar BAWEAN en BANJERMAS-ING, den 27sten

Nadere inlichtingen te bekomen bij

W. CORES DE VRIES, te *Batavia* en te *Soerabaija.*
B. KOPERSMIT & Co., te *Samarang.*
(3692)

Het vertrek van de Stoomboot

PALEMBANG PAKKET,

Kapt. J. F. SCHEEL is bepaald:
den 5den November 1861 naar PALEMBANG.
„ 19den November 1861 naar CHERIBON, TAGAL, PEKALONGAN, SAMARANG en SOERABAIJA.
De Agenten,
(3722) BUIJS, JACOBSEN EN Co.

STOOMBOOT OENARANG.

Het vertrek dezer BOOT naar
Samarang en Soerabaija,
is bepaald:
op den 4den en 19den November.
Nadere informatiën bij
de Agenten,
(3747) LANDBERG, BEZOET DE BIE & Co.

Met het viermast Klipperschip

ARGO,

Kapitein VAN TEUTEM, bestaat gelegenheid tot vertrek naar **ROTTERDAM**, omstreeks de helft der maand **December**.

Deze bodem, die te ***Soerabaija*** en ***Pasoeroean*** zal laden, beveelt zich aan, zoowel door doeltreffende inrigting, als door bijzondere uitrusting. Behalve een geëxamineerd Geneesheer, bevindt zich aan boord eene melkgevende Hollandsche Koe.

Te bevragen te ***Soerabaija*** bij de Heeren ANEMAET & Co., te ***Pasoeroean*** bij den Kapitein en alhier bij
(3696) REYNST & VINJU.

Passage naar Rotterdam

wordt aangeboden met het uitmuntend daartoe ingerigt ***Nederlandsch Barkschip***

OTTO,

Gezagvoerder ***W. G. BOTGANS,***
voerende **een bekwaam Scheepsdoctor**, zullende genoemde Bodem vermoedelijk tegen het einde der maand NOVEMBER tot vertrek gereed zijn.

Nadere informatiën te bekomen bij
de Agenten,
(3743) MACLAINE, WATSON EN Co.,
alsmede bij den **Gezagvoerder** te ***Cheribon.***

Passage naar Nederland.

Het Nederlandsch Schip

JACOB ROGGEVEEN,

Kapitein J. VOS VAN MARKEN,
thans nog op de kust ladende, zal omstreeks begin December gereed zijn van hier naar AMSTERDAM te vertrekken, en wordt genoemd Schip nogmaals repatriërende Passagiers bestens aanbevolen.
(3742) J. CÈZARD EN Co.

VOOR PASSAGE.

naar Nederland,

wordt aangeboden het Snelzeilend Nederl. Barkschip

HENDRIKUS,

gevoerd door kapitein **Van Aalburg,**
zijnde deze bodem voor den overvoer van PASSAGIERS zeer goed uitgerust en hebbende een bekwamen Geneesheer aan boord.

Het vertrek van hier naar **ROTTERDAM** is bepaald omstreeks 15den December.

Voor informatie adresseeren men zich te Samarang bij den Gezagvoerder en alhier bij
de Agenten,
VAN OMMEREN, RUEB & Co.
Batavia, 26 October 1861. (3720)

Binnen eenige dagen wordt alhier verwacht het Fregatschip

ROTTERDAM,

Kapitein POORT,
om dadelijk de terugreis naar **NEDERLAND** aan te nemen.

Deze bodem is voor PASSAGIERS aan te bevelen door ruime inrigting en uitrusting. Aan boord bevinden zich een geëxamineerd geneesheer en eene melkgevende Koe.

Adres bij
(3695) REYNST & VINJU.

Vermeijingen op het gebied van Nederlandsch-Indisch Staatsregt.

ONTEIGENING.

In het Regerings-Reglement wordt in navolging der Nederlandsche Grondwet het beginsel aangetroffen: »Niemand kan van zijn eigendom worden ontzet dan ten algemeenen nutte, op de wijze bij algemeene verordening bepaald." (Art. 77 R.-R.).

Tot heden, kan men zeggen, is deze bepaling eene doode letter geweest der wet; nog nimmer is zij in Indië toegepast, en zelfs ontbreekt tot nog toe de algemeene verordening, waarbij de wijze harer toepassing behoort te worden geregeld en omschreven.

Deze stand van zaken kan echter geene verwondering baren, wanneer wij de aandacht vestigen op de eigenaardige omstandigheden, die zamenwerkten om als het ware eene onteigeningswet in Indië onnoodig te maken.

Immers bestaat er welligt geen land, waar minder eigenlijk gezegd particulier grondeigendom wordt aangetroffen dan in Indië.

Wij willen hiermede geenszins den staf breken over het veel besproken vraagstuk van het eigendomsregt der Regering op den grond tegenover de Inlandsche bevolking; maar slechts aanduiden, dat in een land waar de Regering tot heden beschouwd is als eigenaresse van den grond, en waar zij althans het regt uitoefent van jaarlijksche grondverdeeling onder de bevolking overeenkomstig eigene inzigten en goedvinden, eene onteigeningswet in het staatssysteem bijna eene overtolligheid heeten mogt.

Het valt echter niet te ontkennen dat de jongste tijd zich kenmerkt door de zucht om het particulier grondbezit in Indië meer en meer te bestendigen en uit te breiden; men vindt de aandrang daartoe niet slechts bij verreweg de meeste publicisten op Coloniaal gebied, maar zelfs bij de Regering wordt deze rigting aangetroffen.

Zoo leest men in de Memorie van Toelichting tot art. 59 Reg.-Regl.: »Het onderwerp der landrente wordt in deze wet minder uitvoerig behandeld dan in art. 62 en 63 van het Reglement van 1856, ten gevolge van den sedert dien tijd gerezen twijfel of het eigendomsregt op den grond, voor zooveel Java betreft, wel in een volstrekten zin kan gezegd worden bij den Souverein te berusten, zooals men destijds meende. Die onzekerheid wordt veroorzaakt door het volslagen gemis van geschreven oirkonden over dat onderwerp, en de onvolmaakte kennis, die gedurende vele jaren bij de meeste ambtenaren omtrent de adat bestond en nog bestaat."

Zoo ziet men de Regering haar vroeger standpunt van eigenaresse verlaten, en haar eigen regt van eigendom in twijfel trekken; en gaat zij in deze rigting voort, dan voorzeker zal het particulier of beter gezegd, het individueel grondbezit in Indië meer en meer vastheid bekomen en uitbreiding erlangen, maar dan zal ook eene behoorlijke onteigeningswet meer en meer noodig worden.

Het komt ons voor dat het geschikte tijdstip ter vaststelling der daartoe strekkende algemeene verordening thans is aangebroken.

Eerlang toch zal Java door spoorweglinien doorkruist worden en moge al de toeëigening der daartoe benoodigde terreinen in het Binnenland weinig practische bezwaren in het verschiet doen oprijzen, — de omstandigheid dat de liniën van de Hoofdplaatsen uitgaan, waar meest alle gronden versnipperd en particulier eigendom zijn, is voldoende, om de tijdige uitvaardiging dezer verordening noodzakelijk te maken.

Ook in een ander opzigt staat de onteigening in naauw verband tot het verleenen van concessiën tot de aanleg van spoorwegen aan particulieren.

Daarbij zal namelijk de aard der regten door de Regering uitgeoefend op den grond, behooren te worden ter sprake gebragt, en de niet geheel onverschillige vraag worden beslist, *welk regt* aan de concessionarissen moet worden toegekend met betrekking tot de hun afgestane gronden.

Tijdens de discussien over art. 62 Reg.-Regl. is door de Regering te dien aanzien in hare Memorie van Beantwoording reeds gezegd: »Het aanleggen van wegen en kanalen heeft in Indië dusver niet anders door particulieren plaats gehad dan op eigen grond tot eigen gerief, en derhalve onder omstandigheden, waarbij het koopen van gronden van de Regering niet te pas kwam. Mogten particulieren in het vervolg voor den aanleg van wegen en kanalen behoefte hebben aan gronden buiten den kring van hunne bezittingen gelegen, die gronden zouden hun niet worden *verkocht*. Men zou hun toestaan om ze voor hunne onderneming te bezigen, na te hebben onderzocht of die beschikking ook nadeelig kon zijn voor de Inlandsche bevolking, in welk geval eene schadeloosstelling bepaald of andere maatregelen om dat nadeel af te wenden genomen zouden worden."

Het ligt niet in onze bedoeling dit en andere vraagstukken, welke bij de zamenstelling eener verordening op de onteigening behooren te worden uitgemaakt thans in behandeling te nemen.

Wij wenschten thans slechts de aandacht te vestigen op de noodzakelijkheid harer tijdige zamenstelling, en deze achten wij niet twijfelachtig.

B.

INGEZONDEN STUKKEN.

De Kaneelkultuur op Ceylon.

In het *Bataviaasch Handelsblad* van den 16 October ll. no. 84 vertelt de Heer H. J. L. ons het volgende nopens de Kaneelkultuur op Ceylon.

„De Kaneelkultuur op Ceylon, vroeger een monopolie der O. I. Kompagnie, was sedert meer dan eene eeuw in handen eener bijzondere kaste van Hindoes, de Chalias. In 1840 werd het Kaneelmonopolie afgeschaft en de plantagiën aan partikulieren verkocht. De vrije planters hebben die Chalias aan zich verbonden door goede betaling, en het pellen en bereiden der kaneel is altijd in handen dezer kaste gebleven, de goede kwaliteit van het Ceylon produkt is er een natuurlijk gevolg van."

Het is niet onbelangrijk om met deze mededeeling te vergelijken wat in het onlangs uitgegeven werk van Sir James Emerson Tennent (Ceylon, an Account of the Island, physical, historical and topographical, with Notices of its natural history, antiquities and productions. London, Longmar 1860) aangaande de Kaneel kultuur voorkomt. Wij lezen daar op pag. 161 van het 2de deel:

„De kaneeltuinen die Colombo van de landzijde omringen, dragen de blijken van eene jarenlange verwaarloozing, en geven den bezoekers een teleurstellenden en treurigen indruk......... Het is nog geen eeuw geleden dat deze beroemde tuinen door de Hollanders zijn aangelegd, en reeds nu worden zij gaandeweg aan een wildernis gelijk. Schier ieder schrijver over Ceylon heeft aan de schoonheid en de pracht dier tuinen eenige regelen gewijd, doch voortaan zal men alleen over hun verval kunnen spreken.

De handel in kaneel bereikte zijn hoogste toppunt in de jaren 1820 tot 1825, maar reeds toen gingen stemmen op tegen het stelsel volgens hetwelk die handel alleen door het Gouvernement mogt gedreven worden. Men beschouwde de handhaving van dat stelsel als des te onredelijker, om dat men algemeen geloofde dat Ceylon in de kaneel een door de natuur geschonken monopolie bezat, en dus elke beperking van den handel kwellend werd, waar geene mededinging van het buitenland mogelijk was.

Naar aanleiding hiervan werd het gehate Gouvt. monopolie in 1832 afgeschaft; het Gouvernement hield op de eenige uitvoerder van kaneel te zijn, en van dat oogenblik af mogten de handelaren van Colombo en Galle een aandeel in dien handel nemen, tegen betaling van een uitvoerregt van drie shillings per pond, welk regt naderhand op één shilling werd terug gebragt. Maar die verandering kwam te laat om door hen, die er in de eerste plaats op hadden aangedrongen, te kunnen benuttigd worden. Dat de meening van een door de natuur geschonken monopolie ijdel was, bleek spoedig uit de omstandigheid, dat niet alleen Indië, Java en China, maar ook Guiana, Martinique en Mauritius geschikt werden bevonden voor de kaneelkultuur, en de hooge prijzen die vroeger voor de kaneel betaald werden, hadden de mededinging zoodanig aangevoerd, dat de aanvoeren uit die streken eerlang de Ceylonkaneel op de verschillende wereldmarkten verdrongen. Kassia, een nog geduchter mededinger, werd ook in groote hoeveelheden in Europa aangevoerd, en zoodoende leidde deze eerste proef om vrije handelsbeginselen op dit kostbaar artikel toe te passen aanvankelijk tot niets dan teleurstelling en verlies, want naarmate de uitgevoerde hoeveelheid grooter werd, ondergingen de prijzen eene gedurige daling.

Intusschen maakte deze eerste stap een tweede onvermijdelijk. — De handelaren begrepen, en teregt, dat de strijd ongelijk was, zoolang het Gouvernement als mededinger tegen hen over stond, en op grond hiervan werd in 18 0 door het Gouvernement besloten om zich te ontdoen van den eigendom van al de voor zijne rekening aangelegde aanplantingen. — De kaneeltuinen werden te koop aangeboden, en allen gingen in handen van partikulieren over. — Maar de vooruitzigten voor de nieuwe eigenaren waren zoo ontmoedigend, dat één der verkochte tuinen, in de nabijheid der hoofdplaats gelegen, meer voordeel beloofde door er huizen te bouwen, dan kaneel op te planten. — Die tuin werd bij gedeelten verkocht; maar niet voor en aleer de waarde er van door slecht beheer en verwaarloozing zóó gedaald was dat bijna niet naamwaardige prijzen er voor konden bedongen worden.

Eén bron van inkomsten bleef dus slechts aan het Gouvernement van dezen tak van kultuur over: het uitvoerregt van één shilling. — Maar zelfs dit regt, dat schier gelijk stond met 100 per cent van de waarde van het artikel, bleek binnen zeer weinige jaren ondragelijk te zijn; en zoo groot was het gevaar dat de kaneel handel bij mijne komst op Ceylon in 1845 bedreigde, dat een van mijne eerste handelingen was om aan de Regering van Hare Majesteit voortestellen, om het bedoelde regt dadelijk te verminderen, als voorbereidende maatregel tot eene geheele afschaffing, welke later door Viscount Torrington is tot stand gebragt.

Maar, even als elke voorafgaande hervorming, met betrekking tot dit artikel, had ook laatst bedoelde maatregel niet de verwachte uitwerking. — Indien in 1833, bij de opheffing van het Gouvernementsmonopolie van den aanplant, het regt op den uitvoer geheel ware afgeschaft, zou het te bezien hebben gestaan of Java wel in staat zou zijn geweest om mededingen met het Ceylonsche produkt, dat wat de kwaliteit betreft, onovertrefbaar was, maar de tijd voor proefnemingen was voorbij, de Europesche verbruikers waren gewend geworden aan de meer goedkoope kassia, en de Ceylon kaneel kon niet meer zoo als vroeger met voordeel worden geteeld. — Onder deze omstandigheden heeft men in de laatste jaren minder zorgen gewijd aan de bereiding van de betere soorten voor de Europesche markt, en de zuivere en minder deugdzame takken zijn in veel grootere hoeveelheden dan vroeger gesneden. Dien ten gevolge is de uitgevoerde hoeveelheid wel is waar toegenomen, maar over het algemeen is de kwaliteit achteruitgegaan (deterisrated) en zijn de prijzen in evenredigheid verminderd...... en zoodoende zullen voor het aloude stapelartikel van Ceylon de winsten die het vroeger afwierp mischien spoedig geheel verloren gaan, even als het zijne oude vermaardheid reeds voor goed verloren heeft."

BATAVIA, October 1861.

De belasting op de Visscherijen in Indie.

Onder dit opschrift komen in de laatst ontvangen afleveringen van het Tijdschrift voor Nederlandsch Indie een paar artikelen voor, die de strekking hebben om te wijzen op de voor de inlandsche bevolking hoogst schadelijke werking van de thans bestaande belasting op de visscherijen in Nederlandsch Indie, en waarin dan ook met nadruk op de algeheele afschaffing dier belasting wordt aangedrongen.

Daar het tegenwoordig aan de orde van den dag is om als men tegen den staat van zaken in Nederlandsch Indie te velde trekt te wijzen op den voortreffelijken toestand van Britsch Indie, zal het voor velen welligt niet ongevallig wezen om iets te vernemen van de werking der visch belasting in eene Engelsche bezitting. Zie hier hoe het daarmede op Ceylon gesteld is:

»De vischvangst langs de kusten van Ceylon was ten allen tijde zoo overvloedig, dat de Portugezen, toen zij meesters van het land waren, er een bron van inkomsten van maakten door te bepalen dat één vierde van de gevangen hoeveelheid als belasting moest worden opgebragt. Met de inning der belasting waren opzettelijk daarvoor aangestelde ambtenaren belast, aan wie mede was opgedragen om de visschers te beschermen, hen in geval van nood of in tijden van tegenspoed bij te staan, om de zaken van de visschers kaste in het algemeen te regelen en om de tijdstippen voor de vangst vast te stellen. De Hollanders hielden deze belasting op denzelfden voet in stand, maar toen de Engelschen het eiland in bezit namen meenden zij de bestaande heffing in natura te moeten doen vervangen door de betaling van een soort van patentregt (licence) voor elke boot. Deze verandering echter bleek zeer weinig in den smaak te vallen van hen in wier belang zij tot stand was gebragt; zij verzetten zich tegen eene betaling in geld, en gaven verre de voorkeur aan het vroegere stelsel van betaling in natura. De visschers werden lui en overschillig, en schier geen visch werd meer aangebragt, omdat de visschers volhardden in hun tegenzin tegen het nemen van een patent voor hunne booten. Toen het eindelijk bleek dat het vooroordeel van den inlander voor zijne voorvaderlijke gewoonte onoverkomelijk was, kwam het Gouvernement op het genomen besluit terug en de visch-pacht met al hare kwellende bepalingen en inkwisitoriale gevolgen werd weder op den ouden voet hersteld te midden van de toejuichingen der visschers.

Niettegenstaande de ondervonden teleurstelling werd de belasting echter in 1834 van een vierde terug gebragt tot een zesde van de gevangen hoeveelheid, van een zesde tot een tiende in 1837 en eindelijk werd zij geheel afgeschaft in 1840. Maar het is een zonderling verschijnsel, — en wel in staat om de onveranderlijke gewoonten van een Oostersch volk in een helder licht te plaatsen, dat elke vermindering van de belasting, in plaats van tot eene uitbreiding van den handel te leiden, of de schatkist door eene ruimere opbrengst te stijven, telkens juist eene geheel tegenovergestelde uitwerking had; — zoodra de visschers niet meer den gewonen prikkel tot inspanning hadden, nam het aantal booten jaarlijks af, de hoeveelheid gevangen visch verminderde, en de prijs steeg tot meer dan het dubbele van hetgeen hij gedurende het bestaan van de visch-belasting geweest was."

Bovenstaande mededeelingen zijn woordelijk ontleend aan het bekende werk van Sir James Emerson Tennent over Ceylon, deel II pag. 130. Het is volstrekt de bedoeling niet om daaruit te besluiten tot het onnoodige van de afschaffing der vischpacht op Java, men erkent gaarne dat de toestanden op Java en Ceylon niet gelijk zijn en het is niet onmogelijk dat de schrijver in het Tijdschrift voor Nederlandsch Indie gelijk heeft en de visscherijen op Java zeer bevorderd zullen worden door eene afschaffing van de tegenwoordige belasting. Maar het kan in elk geval zijne nuttige zijde hebben om bovenstaande feiten onder de oogen te brengen van de voorstanders der *natuurlijke-toestanden leer*. Schrijver dezes vereenigt zich althans geheel met de onderstaande beschouwingen van Emerson Tennent die hij bij wijze van noot op zijne mededeelingen over de Ceylonsche visscherijen laat volgen:

»De boven medegedeelde feiten nopens de werking der vischbelasting toonen overtuigend aan met welk eene omzigtigheid wij moeten te werk gaan in de toepassing van Westersche begrippen, waar wij te doen hebben met de gewoonten en gebruiken van een Oostersch volk, welks krachten slechts zelden door aanmoediging worden opgewekt, en welks onverschilligheid de verwezenlijking in den weg staat van de ons meest gemeenzame voorschriften der staathuishoudkunde. In het boven bedoelde geval bleek de afschaffing der vischbelasting onmagtig om de werkzaamheid der visschers aan te moedigen; zij bragt het publiek geen voordeel aan, want de aanvoer van visch verminderde, terwijl de prijs meer dan verdubbelde, en de inkomsten van den staat werden er niet door bevoordeeld, want de opbrengst van de visscherijen liep tot op één derde van vroeger terug".

MARINE-AANGELEGENHEDEN.

Met de mail, welke deze maand uit Engeland is vertrokken wordt de Schout-bij Nacht J. May, bij Zr. Ms. besluit van den 18 Augustus jl. No. 17 benoemd tot kommandant van Zr. Ms. Zeemagt in O.-I. en Inspecteur der Marine, alhier verwacht.

De luitenant ter zee 1ste klasse J. H. P. E. Kniphorst, benoemd tot Adjudant van dien vlagofficier, zal als eerste officier van Zr. Ms. stoomschip *Sindoro* zijne bestemming met dien bodem opvolgen. Genoemd stoomschip is even als de *bromo* te Hellevoetsluis in dienst gesteld en worden beide bodems aldaar voor de reize herwaarts gereed gemaakt.

Zr. Ms. stoomschip *Soembing* wordt eerlang in het station der wateren van Celebes afgelost door Zr. Ms. stoomschip *Phoenix*, thans hier ter reede liggende, terwijl van Soerabaija tot versterking van het station ter Westkust van Sumatra via Batavia derwaarts zal vertrekken Zr. Ms. schroefstoomschip *Reinier Claeszen*.

De luitenant ter zee 2de klasse J. Sandt van Nooten, den 6 October jl. van Zr. Ms. stoomschip *Suriname* overgeplaatst als eerste officier op Zr. Ms. schroefstoomschip *de Vecht*, is vervangen door den op Zr. Ms. stoomschip *Phoenix* dienenden luitenant ter zee 2de klasse F. W. Voswinkel Dorselen. De luitenant ter zee 2de klasse J. J. Habets is van Zr. Ms. schroefstoomschip *Citadel van Antwerpen* overgeplaatst als eerste officier op Zr. Ms. stoomschip *Madura*, terwijl de luitenants ter zee 2de klasse J. G. J. Spanjaard en J. C. Egter, respectivelijk dienende op Zr. Ms. wachtschip *Juno* en schoenerbrik *Makasser*, onderling van bodem hebben verwisseld.

NEDERLANDSCH-INDIE.

BATAVIA.

Naar wij vernemen heeft de Commissie die zich gevormd heeft om voor wijlen Mevr. de Wed. Barkmeijer een gedenkteeken op te rigten, reeds van verschillende kanten belangrijke bijdragen ontvangen, zoodat de gegronde hoop bestaat, dat de Commissie aan haar voornemen gevolg zal kunnen geven.

Daar de hulp die Mevr. Barkmeijer heeft verleend zich niet alleen tot Batavia heeft bepaald, maar ook vele personen op andere plaatsen van Nederlandsch-Indie aan haar hunne herstelling hebben te danken, twijfelen wij niet of ook deze zullen van hunne belangstelling doen blijken en hunne giften wel willen zenden aan een der leden van de Commissie, welke uit de heeren Brumund, van Lennep, Maier, Kroese en Maarschalk bestaat.

Aangekomen Vreemdelingen.

VAN 26 TOT 29 OCTOBER 1861.

HOTEL DER NEDERLANDEN. Uhlenbeck, van Onrust. — de Vries, van Idem.

JAVA HOTEL. van der Hidde, van Batavia. — W. Alberts, van Rotterdam. — John Lamke, van Indramaijo. — van den Tak, van Pecalongan. — van Rossum, van Samarang. — W. Katwijk, van Soerabaija. — Martin Luther, van Rotterdam. — van Goens, van Batavia.

HOTEL DES INDES. Troester, van de Reede. — Sutherland, van Idem. — Visser, van Soerabaija. — Verburg, van Idem. — Wallace, van Buitenzorg. — Stel, van de Reede. — van den Heiden, van Idem. — van Below, van Samarang.

HOTEL WILLEM II. Th. Brendli, van Rembang. — A. van Ameijden van Duijm, van de Reede.

HOTEL DE L'UNIVERS. Beretti van Batavia.

Aangekomen Passagiers te Batavia.

VAN 26 TOT 29 OCTOBER 1861.

Met het Ned. Ind. stooms. Oenarang, kapt. S. van Hulstijn, de hh. Brunting, Echtg. en 4 kinderen, de Bens, Echtg. en een kind, Andreas en Echtg., Valk, Graswinkel, Saijers, von Below, Brauli, Joakim, Mevrouwen Hop, du Pre en van Hulstijn, Mejufvrouwen Hulstijn en Muller en de jongeheer Stokhekker van Soerabaija via Samarang en Pecalongan.

Vertrokken Passagiers van Batavia.

VAN 26 TOT 29 OCTOBER.

Met het Ned. Ind. stooms. Batavia, kapt. G. A. Neije, de Majoor Popelier, onder Int. 1e kl. de Grouw, offi. van Adm. 2 kl. C. H. L. de Jonge, 1e Luit. der Mariniers W. van Bevervoorde, de hh. H. Oitenburg, Lebert, moeder en 1 kind, Vincent, Köleh, Blaauwpot, Horst, Bounin, L. Meijer, Veldman, Agenoor, Batten, Huijsden, H. Gerard, Grauw en familie, Mejufvrouwen Popelier, en Descelles en Z. M. troepen naar Samarang via Soerabaija.

Batavia. Van gouvernementswege is te Soerabija publiek uitbesteed, de overvoer van Boenga naar Cheribon van 155 stuks houtwerken, tegen den prijs van 67 pct. van de tariefswaarde dier houtwerken.

— P. van der Kenten, ligt matroos aan boord van het, ter reede Tjilatjap liggende barkschip *Heilige Lidaina* is in den avond van den 12den October, omstreeks 7 uren, ter overbrenging van een brief naar den vasten wal, van boord van genoemden boden willende afsteken, in zee gevallen en onmiddelijk in de diepte verdwenen. Eerst om streeks acht uren in den morgen van den 14den dezer werd zijn lijk drijvende gevonden met het linkerbeen tot aan de dij in den bek van een haai, die mede levenloos werd opgevischt.

Palembang September). Gedurende deze maand viel ter hoofdplaats niets belangrijks voor.

De handel bleef bij voortduring levendig. De afvoer, hoewel toegenomen, was toch minder dan verwacht werd, hetgeen hoofdzakelijk moet worden toegeschreven aan de nog heerschende pokziekte.

Uit de binnenlanden werden aangebragt: 5.721½ pikol rijst, 2,157½ pikol padi, 1,299 pikol katoen, en 6 thails goud.

Voor de rijst werd besteed: 1ste kwaliteit *f* 5 en 2de kwaliteit *f* 4 de pikol, terwijl katoen den prijs van *f* 4 à 8.50 de pikol behield.

De zoutverkoop bedroeg 67 koijangs.

Aan regten werd geïnd de som van *f* 6.578.67.

De pokziekte bleef ter hoofdplaats steeds afnemen; het geheele aantal lijders bedroeg 58, waarvan 13 overleden, 39 hersteld en 6 onder behandeling bleven.

Door den vaccinateur werden gevaccineerd 50 personen, welke bewerking bij 48 eene goede uitkomst opleverde.

Op de hoofdplaats was de bevolking ijverig werkzaam met het aanleggen van sawah-velden. Hoezeer met dezen arbeid nog geheel onbekend, deden de hoofden en de bevolking zoo zeer van hunne belangstelling blijken, dat van de genomene proef voor de toekomst de gunstigste resultaten mogen worden verwacht.

In de Beneden-divisiën was de bevolking algemeen op de velden werkzaam. De in het laatst der maand gevallen menigvuldige regens werkten echter op den landbouw nadeelig terug, doordien zij de bevolking beletten hare ladangs geregeld af te branden en schoon te maken.

De pokziekte was steeds aan het afnemen, zoowel wat het aantal lijders, als de hevigheid der ziekte betreft.

In de Boven-divisiën heerschte overal gewenschte rust.

Met het branden der ladang-velden en het bewerken der sawahs was aldaar algemeen een aanvang gemaakt; de laatst gevallen menigvuldige regens waren echter ook hier der bevolking zeer hinderlijk in het geregeld afbranden en schoonmaken van hare velden.

De kapasoogst was nagenoeg afgeloopen en is ten gevolge der overvloedige regens over het algemeen niet zeer gunstig uitgevallen.

De tabaksoogst, waarmede ook een aanvang is gemaakt, belooft gunstige resultaten, hetgeen evenzeer het geval is met de andere tweede gewassen, als djagong, obi, widjen, enz.

Uit de Pasumah Lebar werden algemeen gunstige berigten ontvangen.

Uit de Redjang werd berigt ontvangen, dat door eene bende van p. m. 40 kwaadwilligen uit de Pasumah Ajer Kroh de talang Babatan is afgeloopen, beroofd en verbrand, waarbij 8 personen, zoo mannen, vrouwen als kinderen werden omgebragt. Niettegenstaande den ijver door den kontroleur in de Redjang en in de Ampat Lawang aan den dag gelegd, mogt het in de maand September niet gelukken de roovers te achterhalen.

Den 25sten September ontstond door onvoorzigtigheid brand in de doesoen Soengi Boenoet, divisie Moesi Oeloe, waarbij 21 huizen in de asch werden gelegd.

In het Djambische was de gezondheidstoestand gunstiger; ter hoofdplaats en in de omstreken waren de ziekten zoo goed als geweken.

Den 30sten September werden op eenigen afstand beneden de hoofdplaats Djambi drie personen, die in eene praauw de rivier afvoeren, door een kaaiman aangerand, met het gevolg dat een hunner door het monster in de diepte werd medegesleept en een tweede ernstige wonden bekwam.

Te Moeara Kompeh hadden zich eenige gevallen van pokziekte voorgedaan.

In den olijpalmtuin te Moerara Enim waren 235 jonge planten aanwezig, die goed opgroeijen; uit de kweekbeddingen aldaar zijn 15 jonge plantjes naar Lahat overgebragt, die gedeeltelijk te dier plaatse en gedeeltelijk in de marga Goemai Lembah werden geplant.

Zuid-en Ooster-Afdeeling van Borneo. — Uit de rapporten der kolenmijn Oranje Nassau te Pengaron blijkt, dat, alhoewel de kolenproductie nog zeer gering is en geen naam mag hebben in vergelijk met hetgeen die mijn vóór het uitbreken van de onlusten opleverde, die productie toch eenigzins vooruit gaat en het vooruitzigt bestaat, dat zij in de tweede helft van 1861 niet minder zal zijn dan in de eerste helft van dit jaar.

Na het uitbreken van den opstand was de productie, als volgt:

2de halfjaar	1859	. . . .	675. 5 ton.
1ste »	1860	. . . .	110.— »
2de »	»	. . . .	448.— »
1ste »	1861	. . . .	1306.— »

Zoodat in het 1ste halfjaar van 1861 meer kolen zijn gewonnen dan in de anderhalf jaar, die daaraan vooraf gingen.

De mijnwerken, spoorweg en bruggen kon men steeds in voldoenden goeden staat houden, hoewel het mijnpersoneel weder veel dienst aan de militaire expeditien moest bewijzen en de bewaking van het établissement ook vele personen onledig hield.

Celebes en Onderhoorigheden. (September.) — Over het algemeen was de gezondheidstoestand bevredigend. Alleen in de afdeeling Makasser en Noorder-districten kwamen nog vele koortsen voor.

In deze twee afdeelingen liep de vertiening van het padigewas af, waarvan het cijfer bevredigend was.

In de *Zuider-districten* was de bevolking bezig met het planten van djagong en andere tweede gewassen.

De in de afdeeling Bonthain en Boelekomba te veld staande padi-aanplant liet zich gunstig aanzien.

In de *Ooster-districten* hield de bevolking zich onledig met het padi-gewas te snijden.

De proef-aanplant van New-Orleans-katoenzaad op Saleijer stond gunstig. De bevolking wordt voortdurend gewezen op het nuttige en voordeelige van die kultuur. Ook aan de bevolking van de afdeelingen Makasser, Noorder-, Zuider- en Ooster-districten, Bima is eene hoeveelheid katoenzaad uitgedeeld om aldaar te worden geplant.

Op sommige daarvoor geschikte gronden was de bevolking van Saleijer bezig kleine koffytuintjes aan te leggen, welke zich voordeelig lieten aanzien.

De opname der afdeeling Zuider-districten ging geregeld voort. De grenzen daarvan met Goa en Sanraboni zijn reeds door gekommitteerden, van betrokken partijen aan den met de opname belasten kapitein aangewezen.

Op den 2den kwam te Makasser een gezantschap van Boni aan, belast met het overbrengen van brieven van den koning.

Ook van Sidenring zijn gezanten ter hoofdplaats aangekomen om, namens den vorst, het gebruikelijke rouwbeklag wegens den dood van den gouverneur van Celebes en onderhoorigheden Jansen over te brengen.

Op den 16den werd ten gouvernementshuize te Makasser, onder het gebruikelijke cerem niet, een contract gesloten met de gecommitteerden van den vorst en de halat van Loehoe. Zij verlieten den 20sten daaraanvolgende de hoofdplaats en werden per kruisboot naar Paré-paré gebragt om van daar verder de reis naar Loehoe voort te zetten.

Van de vorstin van Alitta is een brief ontvangen, inhoudende de officiële kennisgave, dat het rijk Soepa tot vorstin had gekozen Madelloeng Aroe Kajoeara, 16 jarige dochter van de onttroonde vorstin van Boni.

In den nacht van den 26sten ontstond te Makasser brand, waardoor 15 huizen zijn in de asch gelgd. De schade wordt begroot op *f* 4,000. De oorzaak is onbekend.

De handel bleef flaauw; te Makasser kwamen ter reede

Van Java en elders.

9 ra-schepen onder Nederlandsche vlag,
5 » » vreemde
23 inlandsche vaartuigen.

Uit de binnen-afdeelingen:
44 inlandsche vaartuigen.

Naar Java en elders vertrokken:
7 ra-schepen onder Nederlandsche vlag,
5 » » vreemde »
47 inlandsche vaartuigen.

Naar de binnen-afdeelingen:
64 inlandsche vaartuigen.

In de overige afdeelingen was de praauwenvaart als volgt

		Ingeklaard.	Uitgeklaard.
Zuider-Districten	. . .	50	50
Bonthain en Boelekomba	.	68	84
Ooster-Ditsricten	.	30	59
Saleijer	.	81	136

In de afdeeling Makasser zijn na verleende vergunning in de maand September opgerigt eene kalkbranderij en eene steenbakkerij.

Amboina, (September). — Even als in de maand Augustus heeft zich ook in September het weder gekenmerkt door aanhoudende regens; de hierdoor sterk gezwollen rivieren hebben eenige schade veroorzaakt aan sommige bruggen ter hoofdplaats, zoodat eene onmiddelijke herstelling daarvan noodzakelijk was. Het aantal zieken aan cholerine in de afdeeling Saparoea en Haroeko bedroeg op den 24sten September jl. 761, waarvan hersteld zijn 574 en overleden 52, zoodat nog onder behandeling bleven 138 personen. De adsistent-resident ter beschikking P. van der Crab is den 11den September met Zr. Ms. stoomschip *Citadel van Antwerpen* in zending vertrokken naar het Oostelijk deel van Ceram, de Ceram Laut, Goram- en Matabella-eilanden, ten einde zoodanige zaken te onderzoeken en af te doen als hem blijken zullen de tusschenkomst van het Nederlandsch-Indisch bestuur te behoeven en voorts om zoodanige maatregelen te nemen als hij tot welzijn van die plaatsen zal noodig achten. Den 28sten September is deze adsistent-resident ter hoofdplaats teruggekeerd.

Timor. Augustus en September. — De waarneming van het bestuur dezer residentie is den 25sten Augustus overgegeven aan den oud adjunct-inspecteur der kultures, J. Esser, terwijl de resident W. L. H. Broex en familie den volgenden dag met de stoomboot *Ambon* naar Java zijn vertrokken.

Den 31sten Augustus arriveerden ter hoofdplaats 6 schipbreukelingen, welke voorgaven te zijn de gezagvoerder, twee stuurlieden en drie opvarenden van de buiten straat Torres gezonken brik *Amelia Breillat* en welke den 5den September gevolgd werden door nog 4 manschappen van denzelfden bodem. Zes dezer lieden vertrokken per Engelsche bark *Stately*, gezagvoerder Michael Wycherley, naar Sydney, als zijnde de plaats, van waar zij gekomen waren, terwijl twee hunner naar Mauritius gingen met de Engelsche bark *Norman*, gezagvoerder Francis Orfiur, en twee anderen voorloopig te Koepang achter bleven.

Van Larentoeka (Flores) wordt berigt, dat te Lamahale den 6den Augustus een hevige brand heeft gewoed, waarbij de halve kampong in de asch is gelegd en 300 menschen van woningen zijn beroofd. Geldelijke hulp was niet verleend, omdat het bergvolk op Flores de waarde van het geld niet kent, maar het volk was aangespoord om de woningen weder op te bouwen. Den 10den Augustus brak een brand uit te Lawaiang waarbij 3 huizen, waaronder de woning van het hoofd, vernield werden, voordat het den gezaghebber van Larantoeka gelukte het vuur meester te worden.

Het bergvolk heeft te Baibulon 5 inlandsche christenen vermoord; men was er nog niet in geslaagd om de daders te vatten.

Te Babauw is aangekomen de toemenggong van den keizer van Groot Sonnebait, Sanono Tanare met vrouwen, kinderen en gevolg, zijnde ongeveer 100 personen en hun vee. Zij beweerden door den keizer uit hunne negorij, Meot genaamd, te zijn verdreven.

De toemenggoeng wordt te Koepang verwacht.

De rijst, welke in de maand Augustus *f* 14 à *f* 15 de pikol kostte, werd in de maand September ten gevolge van grooten aanvoer iets goedkooper.

De gezondheidstoestand is sedert de maand Julij eenigzins verbeterd. Alle pokljders, met uitzondering van 14, die overleden, zijn hersteld; het afzonderen der lijders, schijnt eene verdere verspreiding van de pokziekte voorkomen te hebben.

Aan regten werd geheven gedurende Augs. *f* 2419.77,
en gedurende September . . . . . *f* 2190,60½

(*Jav. C.*)

Soerabaija, 18 Oct. De hardnekkige oorlog die de Portugezen op Timor Dellij gedurende 8 maanden aldaar tegen een weerspannig Inlandsch Vorst geleverd hebben, is thans geheel geëindigd en die Vorst gevangen genomen.

Soerabaija 21 October. Gepasseerden Zaturdagavond zijn met goed gevolg twee raderstoomscheepjes te water gelaten, het eene stond op de helling der oude timmerwerf, en het andere achter de fabriek voor de marine en het stoomwezen.

Deze vaartuigen, waarvan het eene uit stalen en het ander uit ijzeren platen te zamen gesteld is, zijn uit Nederland in twee stukken met partikuliere schepen aang bragt, om verder bij genoemde fabriek in een te wonden gezet, welke werkzaamheden in een korten tijd zijn verrigt.

Zoo men goed onderrigt is, zouden die vaartuigen bestemd zijn voor de dienst op de rivieren, waarvoor zij door ook door hun geringen diepgang van veel dienst voor het gouvernement zullen zijn voor den overvoer van troepen als anderzins.

(*Soer. Cour.*)

Bandjermassing, 28 September. Door de kolonne onder bevel van den kapitein van Vloten, sterk 200 bajonetten, 1 houwitser en 2 mortieren, zijn de vijandelijke bentengs te Roumanio aan de Karau-rivier verwoest.

Deze bentings waren zeer sterk en bezet door p. m. 150 man, terwijl na een allerhevigst gevecht ons leger 21 gekwetsten door kogels en 17 gewonden door ranjoes telt.

Van den vijands zijn 17 lijken gevonden en 5 vlaggen en vele wapens veroverd.

Bij de vele offers welke de Bandjermassingsche zaak reeds geëischt heeft, komt nu weder het verlies van den eersten luit. der artillerie van der Hoek, die bij de bestorming gesneuveld is, terwijl de eerste luitenant van het 7 de Bataillon infanterie van Dompseler aan het been gewond is.

De luitenants der infanterie Schade van Westrum en Engelhardt waren de eersten in de vijandelijke bentings.

Demang Lehman met vele hoofden en 150 volgelingen is 2 October te Martapoera in onderwerping gekomen, heeft den eed van trouw aan het gouvernement afgelegd en kwam den 5den October te Bandjermassing om zijne onderwerping aan den resident aan te bieden, belovende te zullen trachten om meerdere hoofden in onderwerping te zullen bren en en hoop gevende, dat ook zijn invloed om Hidaijat te doen onderwerpen niet zonder gevolg zoude blijven.

Wanneer dit gebeurt dan zal de oorlog in het Bandjermassingsche zich voortaan slechts bepalen tot het vervolgen van enkele zwervende benden, zonder dat er verband in den tegenstand des vijands te vreezen is; ofschoon het schijnt dat Antasari in de Doeson met de Dajakkers den strijd nog zou willen volhouden, moeten deze verklaard hebben niet langer dan dit jaar willen vechten.

Het schijnt dat de vijand gebrek aan vivres krijgt, ook daaraan moet zeker grootendeels Lehman's onderwerping worden toegeschreven, terwijl aan den anderen kant de tusschenkomst der Boeginezen van Pegattan hun veel vrees inboezemt.

(*Oostpost.*)

OFFICIELE BERIGTEN.

IN NAAM DES KONINGS!

DE GOUVERNEUR-GENERAAL VAN NEDERLANDSCH-INDIE,

Den Raad van Nederlandsch-Indie gehoord;

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut!

doet te weten:

Dat Hij, in overweging genomen hebbende de wenschelijkheid, om bepalingen vast te stellen, waaruit de hoofd ingenieur voor de algemeene dienst van het stoomwezen in Nederlandsch-Indie, bij wien oppassers in dienst zijn, de bevoegdheid zal ontleenen, om die bedienden als zoodanig te kenmerken door uiterlijke teekenen;

En lettende op de artikelen 20 en 29 van het reglement op het beleid der regering van Nederlandsch-Indie;

Heeft goedgevonden en verstaan:

Ten vervolge op de besluiten van 12 Februarij en 30 September 1846, no. 19 en 1, (staatsblad no. 4 en 31), van 18 Maart 1855, no. 2, (staatsblad no. 20), de ordonnancie van 7 Maart 1856, (staatsblad no. 13), het besluit van 1 April 1858, no. 13 (staatsblad no. 38), en de ordonnancien van 11 October 1858 (staatsblad no. 120), en van 1 April 1859, staatsblad no. 18), en met aanvulling van het besluit van den Commissaris-Generaal over Nederlandsch Indie van 26 Mei 1827, (staatsblad no. 155), te bepalen:

a. dat tot het aanhouden of in dienst stellen van dienaren of volgelingen, bekend onder den naam van oppassers, door uiterlijke teekenen als zoodanig gekenmerkt, mede bevoegd is de hoofdingenieur voor de algemeene dienst van het stoomwezen in Nederlandsch Indie;

b. dat het onderscheidingsteeken voor de voornoemde dienaren of volgelingen zal bestaan uit eene koperen plaat op een schouderband van groen en wit laken, en welke plaat zal voorzien zijn van het opschrift "Hoofd-ingenieur voor het Stoomwezen in Nederlandsch-Indie."

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze in het staatsblad van Nederlandsch-Indie geplaatst, en, voor zooveel noodig, in de Inlandsche en Chinesche talen aangeplakt worden.

Gelast en beveelt voorts, dat alle hooge en lage collegiën en ambtenaren, officieren en justicieren, ieder voor sooveel hem aangaat, aan de stipte naleving dezer de hand sullen houden, zonder oogluiking of aanzien des persoons.

Gedaan te Batavia, den 23sten October 1861.

L. A. J. W. SLOET.

De Algemeene Secretaris,

A. LOUDON.

(Staatsblad no. 105.)

EXTRACTEN *uit het Register der Besluiten van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indie.*

BATAVIA, *den 23sten October* 1861. (No. 47).

(Staatsblad no. 104)

Gelezen, enz.

Den Raad van Nederlandsch-Indie gehoord;

Is goedgevonden en verstaan;

Eerstelijk: Te bepalen:

De hoofd-ingenieur en de ingenieurs voor de algemeene dienst van het stoomwezen in Nederlandsch-Indie, dragen bij alle officiele bijeenkomsten van ambtenaren en bij alle gelegenheden, waarbij het volgens reeds bestaande of nog uit te vaardigen en ter plaatse waar zij zich ophouden aangenomen gebruiken, voor de ambtenaren verpligt is, het volgende kostuum:

1o. De hoofd-ingenieur:

Een gekleede rok van donker blaauw laken, gevoerd met zijde van dezelfde kleur, regt voor de borst toegeknoopt met negen knoopen, en langs de dijen weggesneden, de zakken in de dwarste met drie punten van drie knoopen voorzien, één knoop bij het begin der plooijen, twee in de lengte, staande kraag van blaauw laken, mouw van den rok van onderen uitgesneden met opslagen van blaauw laken, voorzien van drie kleine knoopen.

Wijders moet de rok versierd zijn:

a. van goud borduursel, bestaande uit olijftakken met een lint omwonden, op den kraag, de mouwen, de kleppen der zakken en tusschen de knoopen op den rug;

b. van vergulde knoopen, bolvormig, met den Nederlandschen leeuw en rondom voorzien van de woorden „ingenieur van het stoomwezen."

Een vest van wit kasimier, toegeknoopt met 12 kleine knoopen als die van den rok.

Een pantalon van wit kasimier met goud galon, ter breedte van 4 Nederlandsche duimen.

Een staande degen met verguld gevest en gouden degenkwast, waarvan de troetels uit bouillons bestaan.

Een steek met zwarte struisvederen, ter regter zijde voorzien van eene oranje zijden kokarde, waarover eene lis van zes gouden bouillons, wier ondereinde wordt vastgehouden door eene groote knoop zoosals die van den rok. In de punten van den steek troetels van gouden bouillons.

2o. De ingenieur der 1ste klasse:

Gelijk aan het kostuum van den hoofd-ingenieur, doch zonder de zwarte veeren in den steek, het borduursel tusschen de knoopen op den rug en dat op de kleppen der zakken, welke laatsten alleen voorzien blijven van een biesrand volgens Nederlandsch model.

3o. De ingenieur der 2de klasse:

Gelijk aan het kostuum van den ingenieur der 1ste klasse, doch met weglating van het borduursel op de opslagen der mouwen, welke even als de kleppen der zakken, slechts van het randborduursel voorzien blijven, terwijl de overige borduursels der opslagen vervangen worden door 3 groote knoopen, gelijk aan de overigen en geplaatst op 2 Nederlandsche duimen afstands van den bovenkant der opslagen. Wijders de lis van den steek slechts uit 4 bouillons bestaande, het galon op de pantalon ter breedte van 3 Nederlandsche duimen en de troetels van den degenkwast en van de punten van den steek van torsades.

Ten tweede: enz.

Afschrift, enz.

Ter ordonnancie van den Gouverneur-Generaal:

De Algemeene Secretaris,

A. LOUDON.

Bij Koninklijk besluit van den 20sten Julij 1861, no. 64, is de tweede luitenant M. A. Kuijtenbrouwer, van het 3de regiment vesting artillerie, in rang en ancienniteit overgeplaatst bij het wapen der artillerie van het leger in Oost-Indië.

Bij Koninklijk besluit van den 27sten Julij 1861, no. 77, is benoemd en aangesteld tot tweeden luitenant bij het wapen der artillerie van het leger in Oost-Indië, de kadet jhr. C. van der Wijck, herkomstig van de Koninklijke militaire akademie.

Bij Koninklijk besluit van den 14den Augustus 1861, no.63, is de gepensioneerde kapitein der infanterie van het leger in Nederlandsch-Indië W. Rijkens, weder in dienst gesteld bij het wapen der infanterie van. dat genoemde leger, in zijnen vroeger daarbij verkregen rang en ancienniteit.

Bij missive van Zijne Excellentie den Minister van Kolonien, van den 4den September 1861 La. H no. 11/1046, is aan het Indisch bestuur medegedeeld, dat door den Nederlandschen consul te Calcutta, met Zijner Majesteits goedkeuring, tot zijnen vice-consul is benoemd de heer E. van Cutsem.

Civiel Departement.

Benoemd:

BIJ DE ALGEMEENE SECRETARIE.

Tot hoofd-kommies, de eerste kommies C. Becker, met bepaling, dat hij als zoodanig wordt toegevoegd aan den secretaris van den raad van Nederland-ch-Indie.

Tot eerste kommiezen, de tweede kommies F. W. Macaré en de ambtenaar der eerste klasse, ter beschikking van den algemeenen secretaris mr. H. A. de Groot.

Tot tweeden kommies, de derde kommies J. C. Willer.

Werkzaam Gesteld:

Ter algemeene secretarie, mr. H. L. H. de Paulij.

BIJ DEN RAAD VAN JUSTITIE IN DE RESIDENTIE BANDA

Ontslagen:

Eervol, wegens vertrek, als lid, K. F. van Lagen, onder dankbetuiging voor de hem als zoodanig bewezen diensten.

Benoemd:

Tot lid, C. G. Heijligers, kapitein militaire kommandant aldaar.

Militair Departement.

Goedgekeurd:

Dat door het Militair Departement,

Zijn geplaatst:

BIJ DE INFANTERIE.

Bij het 1ste bataillon, de tweede luitenant H. W. Genger;

Bij het 2de bataillon, de tweede luitenant J. Boelsums; beiden onlangs uit Nederland aangekomen.

Bij het 3de bataillon, de in activiteit herstelde tweede luitenant J. M. de Kok.

Zijn Overgeplaatst:

Bij het 4de bataillon, de tweede luitenant T. A. Welters, van het garnizoens-bataillon van Banka;

Bij het 6de bataillon, de kapitein T. C. H. van Vloten, van het 1ste bataillon;

Bij het 10de bataillon, de tweede luitenant J. F. A. Noman, van het garnizoens-bataillon der Lampongsche Districten;

Bij het 12de bataillon, de eerste luitenant L. H. C. Nilant, van het garnizoens-bataillon van Palembang;

Bij het 13de bataillon, de kapitein M. C. E. Ruempol, van het garnizoens-bataillon van Sumatra's Westkust en Onderhoorigheden;

Bij het 17de bataillon, de tweede luitenant H. J. Boonk, van het 16de bataillon;

Bij het garnizoens-bataillon der eerste militaire afdeeling op Java, de eerste luitenant C. Preij, van het 11de bataillon;

Bij het garnizoens-bataillon der tweede militaire afdeeling op Java, de eerste luitenant H. M. A. J. J. Voigt, van het 3de bataillon;

Bij het garnizoens-bataillon van Sumatra's Westkust en Onderhoorigheden, de eerste luitenant J. T. Peachen, van het 17de bataillon;

Bij het garnizoens-bataillon van Palembang, de eerste luitenant J. H. P. Kroesbeek, van het 1.de bataillon;

BIJ HET LEGIOEN VAN DEN PANGERAN ADIPATIH ARIO MANGKOE NEGORO,

Als instructeur, de ritmeester F. A. Metzler, van het regiment O.-I. kavallerie.

ADVERTENTIEN.

POSTKANTOOR.

De Directeur der Posterijen herinnert bij deze belanghebbenden, dat de eerste mailstoomer in November den 1sten zullende vertrekken, de brievenpakketten, daarmede te verzenden, bij het Postkantoor te *Weltevreden* zullen worden gesloten op

Donderdag den 31sten October 1861,

des avonds te 8 uren, voor *Europa, America, Britsch-Indië, Kaap de Goede Hoop, Australië, China, Japan,* enz. enz., benevens voor *Banka Palembang* en *Riouw.*

Op Woensdag den 6den November a. s. zullen postpakketten worden gesloten voor

Makasser, Timor-Koepang, Delhi en de Molukken,

te verzenden met een der stoomschepen van *W. Cores de Vries.*

De daarvoor bestemde Brieven kunnen dien dag worden bezorgd te Weltevreden tot 's avonds 5 uur, in de Stad tot 4 uur.

Op Donderdag den 7den November a. s. zullen postpakketten worden gesloten voor

Billiton, Pontianak en Singkawang,

te verzenden met een der stoomschepen van *W. Cores de Vries.*

De daarvoor bestemde Brieven kunnen dien dag worden bezorgd te Weltevreden tot 's avonds 5 uur, in de Stad tot 4 uur.

De directeur der producten en civiele magazijnen brengt bij deze, met referte aan de in de Javasche courant van den 24sten, 28sten, 31sten Augustus en 7den September jl., in herinnering, dat de tweede in dit jaar te houden suiker-veiling van

60,000 pikols,

zal gehouden worden te Batavia, op Donderdag den 12den December aanstaande, des voormiddags te tien uren, in een der lokalen van het vendukantoor.

Vendutien.

Donderdag 31 October

Voor het woonhuis van den Heer Grauw door van den Biesen en Modderman.

en

Houtvendutie door John Pryce & Co.

Vrijdag 1 November

Voor het collegie van Boedelmeesteren.

en

Voor het commissiehuis van J. Speet.

Zaturdag 2 November

Vastigheden in het vendulokaal.

Maandag 4 November

Voor het woonhuis van wijlen den Heer Bijvanck door John Pryce & Co,

en

Aan de kleine boom door Abeelen Dennison. & Co.

en

Verpachting van 's lands middelen in het vendulokaal.

Dingsdag 5 November

Voor het woonhuis van den Heer Leidelmeijer door Cassalette & Co.

en

Voor het commissiehuis van John Pryce & Co.

Woensdag 6 November

Voor de pakhuizen van de firma Tolson Hunt & Co door John Pryce & Co.

en

Houtvendutie door Cassalette & Co.

Donderdag 7 November

Voor het woonhuis van de Weduwe van der Beek door van Slooten Morgan & Co.

en

Voor het commissiehuis van van Riet en ter Gouw.

Vrijdag 8 November

Voor het woonhuis van den chinees Oeij Bonhon door van den Biesen & Modderman.

en

Voor het commissiehuis van Cassalette & Co.

Vertrekkende Personen.

A. Gachard. — Mevrouw Brandon en kinderen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

BELGIE.

Brussel, 3 Sept. Uit Verviers wordt gemeld, dat voor een paar dagen een spinner is gearresteerd, die een anderen werkman. een jongeling van 19 jaar, zoo gruwelijk heeft mishandeld, dat men voor diens leven ernstig vreest. Toen men den booswicht naar de reden dier mishandelingen vroeg, antwoordde hij glimlagchende, dat hij slechts een weinig met den jongeling had getwist, omdat deze hem eene som van 15 centimes schuldig was en ze niet wilde betalen.

ENGELAND.

Londen, 4 Sept. Gisteren is de graaf Earnest Agustus Edgecumbe aan boord van zijn jagt op de hoogte van Erith overleden. Hij had den ouderdom van 61 jaren bereikt en wordt in zijne titels en waardigheden opgevolgd door zijn zoon William Henry, die Plymouth in het Lagerhuis vertegenwoordigt, doch wiens zetel aldaar door het overlijden zijns vaders vacant is geworden.

— Bij gelegenheid dat aan een schietschijf te Woolwich eenige herstellingen moesten gedaan worden, bevond men dezer dagen dat de aardheuvel onder de schijf tusschen de 9 en 10 voet gezakt was, hetgeen oorzaak is geweest dat in den laatsten tijd verscheidene kogels het graafschap Essex binnenvlogen en de passagiers op de stoombooten in de rivier, alsmede de personen die op den noordelijken oever stonden, met groo en schrik vervulden. Iets soortgelijks wordt door een Parlementslid in den *Morning Herald* bij wijze van gegrond beklag medegedeeld. Toen hij op de overvaart naar het eiland Wight meermalen geweerkogels om zijne ooren hoorde fluiten, zeide de schipper hem dat de officieren te Portsmouth en Ryde er dikwijls vermaak in vonden te beproeven, tot hoe ver zij een schuit of stoomboot voor bij konden schieten, zonder die te treffen!

— Eenige dagen geleden deed men in een der steenkolengroeven van den heer Botfield, te Dowley bij Birmingham, eene wel niet onbelanglooze, maar toch zeldzame ontdekking. Op eene diepte van ruim 200 engelsche ellen werd de aandacht eens werkmans door den zonderlingen vorm van een stuk steenkool getroffen; hij sloeg het aan stukken en vond in het hart van den klomp eene pad besloten. wier bek wel digt is. maar die overigens, door het uitzetten en inkrimpen van het lijf, blijkbare teekenen van leven geeft. Zij is in het bezit van den grondeigenaar, den heer Poole, gesteld, en zal door de mannen der wetenschap nader onderzocht worden.

— De regering heeft bevel gegeven tot den bouw van drie nieuwe gepantserde fregatten, die ieder met 60 kanonnen zullen gewapend worden. Elk dezer schepen zal, als het zeilree is, ongeveer £ 500,000 (*f* 6,000,000) kosten.

— Gisteren is wederom een der gewonden bij het spoorweg-ongeluk, namelijk Mw. Clara Clements overleden. Nog eenige andere gewonden verkeeren in een wanhopigen toestand. Onder de gewonden in University Hospital bevinden zich o. a. een bruidegom en eene bruid, wier huwelijk gisteren zou worden voltrokken. De toestand der laatste is hopeloos, terwijl de bruidegom in een vreeselijken staat van delirium verkeert ten gevolge der ondragelijke pijn, die hem zijne wonden veroorzaken. Als eene bijzondere merkwaardigheid verdient vermelding, dat een zuigeling van zeven maanden, die zich tijdens het ongeluk in de armen zijner moeder bevond, niet het minste letsel heeft bekomen, niettegenstaande de moeder ernstig gewond en twee mannen naast haar gedood werden.

Als eene bittere ironie van het noodlot mag men het beschouwen, dat de meeste der reizigers, die zich op den verongelukten trein bevonden, bloedverwanten en vrienden van spoorweg-beambten waren en dat de togt geschiedde ten behoeve van de zoodanigen, die door spoorweg rampen ongelukkig waren geworden.

Londen, 7 Sept. De *Times* bevat een artikel in antwoord op de rede van den Heer Michel Chevalier, ter gelegenheid van het feestmaal, door den algemeenen raad aan den prefect van l'Hérault gegeven. Zoo als men weet heeft de Heer Chevalier toen bitter geklaagd over het wantrouwen jegens Frankrijk, dat lord Palmerston, als eerste minister, in zijne rede te Dover liet blijken. De *Times* nu vraagt aan Michel Chevalier of het geloochend kan worden, dat Frankrijk sedert tien jaren de hand voortdurend aan het gevest van den degen houdt. Volgens de eigen verklaring des Keizers voert Frankrijk oorlog voor een denkbeeld. Stelt dit nu, vraagt de *Times,* niet steeds een gevaar daar? Is de rol die Frankrijk, met zooveel zelfbehagen, zich toeschrijft in alle kwestien, die het billijk voorkomen, niet eene onophoudelijke bedreiging van eene interventie in de aangelegenheden van andere landen, op gevaar zelfs van een algemeenen oorlog in Europa uit te lokken? Het blad wijst voorts nog op de geduchte krijgstoerustingen in Frankrijk. Het is dus een gebiedende pligt van Engeland tegenover al die verschijnselen op zijne hoede te zijn, zoo het niet al zijn staatkundigen invloed wil verliezen. Indien het keizerrijk, zegt de *Times,* volgens het oorspronkelijk programma, inderdaad de vrede geweest ware, dan zou Engeland het denkbeeld van oorlog gerust vaarwel hebben kunnen zeggen. Maar in plaats van de beide handen aan Engeland toe te reiken, heeft Frankrijk de eene aan den degen gehouden.

— Met de *Persia* zijn berigten ontvangen uit New-York van 28 Augustus. Men verneemt daarmede nog, dat de piketten der geconfedereerden meer in de nabijheid van Arlington zijn gekomen; men zag echter geen aanval te gemoet. De bondsregering heeft aan drie dagbladen van New-York de verspreiding per post verboden. De Britsche oorlogstoomboot *Rinaldi* is te New-York aangekomen. Te Washington was men weder geheel gerust gesteld aangaande een aanval op die stad. Generaal M'Clellan hoopte binnen weinige dagen met de reorganisatie van het leger gereed te zijn. De Unionisten in het Zuidwesten van Missouri worden door de separatisten hard bejegend, en bij duizenden uit dien staat verdreven. Ongeveer 10,000 man van M.Cullough's leger marcheren in eene noordelijke rigting en de voorhoede er van staat bij Lebanon op den weg naar Rolla. Uit Halifax in Nieuw Schotland was, op grond eener mededeeling van een Fransch marine-officier, te New-York het berigt ontvangen, dat de kommandanten der Fransche en Engelsche vloten slechts op versterkingen wachtten, om de blokkade der Zuidelijke havens te verbreken. Dit berigt verdient alleszins bevestiging. De *New-York Herald* meldt, dat de stad Galveston in Texas den 5den een half uur lang door twee bondsoorlogschepen beschoten is, waardoor veel schade werd aangerigt.

— De *Times* behelst het volgend verslag der toepassing van de lijfstraf in het engelsche leger: „Een soldaat van het 5e bataillon der *rifle*-brigade (karabiniers) was gedeserteerd, en het was hem gelukt zich sedert een paar jaren een eervol bestaan in Londen te verwerven. Hij had zich zoo behendig schuil weten te houden, dat de militaire overheid zijn spoor geheel bijster was geworden, zoo zeer zelfs dat men voortaan het opsporen had opgegeven. Zijne schoonzuster verried eindelijk de wijkplaats van den ongelukkige. Hij werd gevat, voor den krijgsraad gebragt en door dezen tot vijftig *zweepslagen* veroordeeld. Het vonnis is in de kazerne te Winchester voltrokken. Terwijl men den ongelukkige bond, schreeuwde hij op hartverscheurende wijze om erbarmen. Reeds bij den vijfden slag van het vreeselijk strafwerktuig, een zweep met negen dunne lederen riemen, viel hij in eene bezwijming, den dood gelijk; maar

de chirurgijn, die bij de strafoefening tegenwoordig was, ligtte hem het ooglid op en verklaarde dat er geen reden was om de geeseling niet tot het einde voort te zetten. Men gaf den ongelukkige alsnu een dronk water om hem het bewustzijn en daarmede het gevoel zijn lijden te hergeven; daarop werd het beulswerk hervat. Toch zou het niet geheel volvoerd worden, want bij den negenenveertigsten slag *brak* de geduchte zweep — een bewijs hoe onbarmhartig men er zich van bediend had.

De *Times*, die bij dit verslag aan zijne verontwaardiging tegen de onverbiddelijke officieren lucht geeft, eischt dat de opperbevelhebber persoonlijk verantwoordelijk zij, en dat hij ondanks de *clique* die men in Engeland" de mannen van de zweep" noemt, deze afschuwelijke straf in gevangenis verandere. "Verzetten zij zich daartegen," zegt de *Times*, "dan moest de zweep van toepassing gemaakt worden voor *al* de rangen van het leger, zoodat de opperbevelhebber zelf tot vijftig slagen zou kunnen veroordeeld worden als hij overtuigd werd schuldig te zijn aan eenige daad een officier en *gentleman* onwaardig.

FRANKRIJK.

Men weet dat de Lamartine zich verklaard heeft tegen de thans in Italië voorvallende gebeurtenissen, en dien ten gevolge blootgesteld is aan de hevigste aanvallen in de republikeinsche en demokratische dagbladen. De *Presse* verkondigt dat de Lamartine, na zoo laag te zijn gevallen als hij verdient, niet meer van zich moest doen hooren. De *Siècle* meent, dat de man, die beurtelings de legitimiteit, het orleanismus en de republiek heeft gevleid en bezwalkt, thans de italiaansche revolutie door het slijk sleept, en dat welligt nooit te voren gekrenkte eerzucht en gekwetste eigenliefde zulk een droevig schouwspel hebben opgeleverd. Volgens dit laatste blad moet men in Italië weten, dat de Lamartine te lang heeft geleefd; dat zijne maar al te lang gehoorde stem geen weêrklank meer vindt; dat hij in Frankrijk door niemand meer geacht is en men hem geheel alleen laat staan. Het *Journal des Débats* is klaarblijkelijk getroffen over deze aanrandingen, en meent dat zoodanige taal wel geschikt is om de Lamartine weder in de oogen van het publiek te verheffen. Te dezer zake vraagt het blad of de republikeinsche dagbladen de uitvallen, welke zij zich veroorloven, *discussie* noemen, en maakt het de navolgende aanmerking: „*Personen, die zich zelven liberalen noemen* en werkelijk gelooven dat zij het zijn, die alle dagen bevoegd willen worden verklaard om hunne geheele denkwijze aan het gouvernement mede te deelen, die personen worden rood van toorn, zoodra zij iemand tegen zich over vinden, die met hen van gevoelen verschilt."

— De rekenkamer eischt thans van den republikein Etienne Arago een bedrag van 500 fr. terug, wegens het ongeoorloofd gebruiken van eene coupé-koets, toen hij, onder de republiek, directeur der posterijen was; daarentegen ziet de rekenkamer geen bezwaar in het goedkeuren der tegenwoordige begrooting, welke ruim 2000 milioen fr. bedraagt. Spottenderwijze wordt aangemerkt, dat hier het gezegde te pas zou kunnen komen, dat de raven doen mogen wat aan de duiven wordt belet. Van eene klerikale zijde wordt echter daarbij gevoegd, dat daaruit niet moet worden afgeleid dat de republikeinen van 1848, die eigenlijk slechts zeer onnoozele lieden waren, duiven zijn geweest.

— Het volgende treffend ongeluk heeft te Duinkerken diepen indruk gemaakt. Vijftien man van het garnizoen waren onder bevel van een korporaal bezig het puin en kalkgruis weg te ruimen van het dak eener oude kerk, thans tot artillerie-magazijn in gebruik. Daar dit dak gevaarlijk werd geacht en men voor instorten beducht was, had men den soldaten aanbevolen zich niet dan bij twee of drie tegelijk op het gewelf te wagen, en zich zooveel mogelijk nabij de belendende gebouwen te houden. Dit geschiedde dan ook, tot dat een der arbeiders plotseling een teeken gaf, dat generaal Leboeuf het magazijn kwam bezoeken. Dadelijk snellen de anderen elkander over het zwakke gewelf na, om den generaal te begroeten en front te maken; maar met oorverdoovend gekraak stort het eensklaps in een. Tien man hebben zich nog weten vast te klemmen aan spinten en kapbalken; vijf echter zijn van eene hoogte van 50 voet omlaag gestort. Vier daarvan waren onmiddelijk dood. De vijfde alleen zal de gevolgen van zijn val waarschijnlijk overleven.

— De *Union bourguignone* bevatte in het laatst der vorige maand de volgende advertentie: Kennisgeving aan de jagers! Niemand zal in het vervolg onverrigter zake van de jagt terugkeeren. In den zilveren kogel! De heer Labranche heeft de eer aan heeren ongelukkige jagers te melden, dat hij de beide eerste dagen na de opening van de jagt, zijnde 1 en 2 Sept., twee depôts van wild zal openen; de eene op den weg van Longerie, de ander op den weg van Mirande. Voor de versheid van het wild wordt ingestaan. Tegen eene kleine verhooging kunnen de heeren jagers het door hen uitgezochte wild, dat uit de inrigtingen voor acclimatisering in de voornaamste steden van Frankrijk afkomstig is, zelven dooden.

De heer Labranche hoopt door de geringheid zijner prijzen en zijne beproefde geheimhouding het vertrouwen der liefhebbers te winnen, die, met vollen weitasch terugkomende, thans noch het kwade humeur hunner echtgenooten of huishoudsters, noch de grievende plagerijen hunner buren en vrienden zullen hebben te vreezen.

— De pastoor van de gemeente Mêlicourt, abt Goater, is overleden ten gevolge van de beet van een hond. Hij legde bij iemand een bezoek af en streelde diens hond, die hem eensklaps in den lip beet. Men herinnerde zich toen, dat de hond ruim een jaar te voren door een dollen hond was gebeten, zonder dat zich evenwel de minste teekenen van hondsdolheid hadden opgedaan. De pastoor begaf zich naar een man, die bekend was de hondsdolheid te kunnen genezen en gebruikte de dranken, die deze hem voorschreef. Den 25sten Aug. deden zich bij den pastoor de voorteekenen van de verschrikkelijke ziekte voor en na vijf dagen lijdens overleed hij. Hij had zulk een afkeer van drinken, dat alleen het zien van water de vreeselijkste stuiptrekkingen bij hem deed ontstaan.

DUITSCHLAND.

Kalisch, 8 September. Gisteren, de herinneringsdag aan de krooning des keizers, werd hier bijna door niemand geïllumineerd. Waar lampions ontstoken waren, werden die door de bevolking naar beneden gehaald, en de soldaten, die dit beletten wilden, door de menigte uitgejouwd. De soldaten drongen daarop met de geweren tusschen het volk, mishandelden den een en plunderden den ander, en eindigden met 40 personen, waarder gegoede ingezetenen, gevangen te nemen. Er is eene deputatie uit de burgerij naar Warschau afgevaardigd.

— Als een merkwaardig teeken des tijds schijnt het te mogen worden beschouwd, dat in de derde zitting der Duitsche nationale vereeniging de president von Benningsen de verwachting heeft te kennen gegeven, dat weldra de Duitschers de broederhand aan de Oostenrijkers zullen kunnen toereiken; maar met eene groote meerderheid is verworpen een voorstel van den heer Menge, strekkende om te verklaren, »dat de organisatie van eene vereenigde oostenrijksche monarchie, op de grondslagen van het diploma van October en het patent van Februarij, in strijd is met de federale verpligtingen van het rijk." Dit laatste feit zou, volgens de klerikalen, allezins kunnen strekken om de heethoofdige Magyaren tot nadenken te brengen.

— In sommige Russische bladen leest men, dat in de Kaspische Zee zich op nieuw een zeldzaam verschijnsel op geologisch gebied heeft opgedaan. In de nabijheid van Baku, een op de westzijde van dien stroom gelegen plaatsje, is een eiland plotseling als uit de golven verrezen. De gezagvoerder van de schoener *Turkmen*, die het eerst dit eiland ontdekt heeft, verklaart, dat, met uitzondering van de oppervlakte, de grond, waaruit deze nieuwe schepping is zamengesteld, vochtig en zeer warm is, 't welk het bewijs levert dat die geheel onlangs zich gevormd heeft.

Het eiland verheft zich 48 voet boven de oppervlakte der Zee en ligt op 12 mijlen afstands van dat, 't welk onder den naam van Swinoj bekend is.

— Men leest in de *Köln. Zeit.* in een parijschen brief: „Uit Vichy deelt men ons eenige bijzonderheden mede, die den geest doen kennen welke in de officiële kringen van Frankrijk heerscht. De keizer zeide, in tegenwoordigheid van den heer Baroche en den maire van Vichy, dat eenige door hem aangwezen boomen de wandeldreef ontsierden. Des anderendaags liet de heer Baroche den maire bij zich komen en overlaadde hem met verwijtingen, omdat hij op een door den keizer zoo bepaald uitgesproken wensch niet gelet had. De maire verontschuldigde zich en zeide, dat in November buitendien groote veranderingen gemaakt en nieuwe plantsoenen aangelegd zullen worden, en men dan die te vellen boomen zal kunnen gebruiken. De voorzitter van den raad van state nam met deze opheldering geen genoegen en beschuldigde den maire van oppositie-gevoelen. — Een anderen keer vroeg de keizer aan den heer Rouher, minister van koophandel enz., hoe veel tijd er nog noodig zou wezen, alvorens de door hem beoogde aanleg van een nieuwe straat (ook te Vichy) zou kunnen tot stand komen. De minister antwoordde dat de noodige voorbereidende maatregelen, waartoe de onteigeningskwestie behoort, wel drie maanden zouden eischen. De volgende dag verliet de heer Rouher Vichy, en Baroche die ook van 's keizers plan wist, liet daarop de handen aan het werk slaan, terwijl de onteigening en de overdragt der te sloopen perceelen tegelijk werden geregeld. Toen Rouher te Vichy was teruggekeerd, werd hij door den keizer naar de nieuwe straat geleid, reeds voltooid, en waaraan de naam Rue Rouher gegeven was. — Lodewijk XIV bezocht op zekeren dag zijn intendant van de financiën, Fouquet, en met hem in het park wandelende, wees de koning hem een groep boomen aan, met de opmerking dat deze naar zijne meening het uitzigt belemmerden. Fouquet zeide niets. Den volgenden morgen ging hij met den koning weder die boomen voorbij, en Lodewijk XIV herhaalde zijne aanmerking. „Uwe Majesteit heeft slechts te bevelen", hernam Fouquet, en op een door hem gegeven teeken vielen de boomen. Fouquet had ze gedurende den nacht laten doorzagen, en nu door middel van er aan vastgemaakte touwen in 's konings tegenwoordigheid laten omverhalen. Eenige dagen later zat Fouquet in den kerker.

ITALIË.

Turijn, 31 Aug. Generaal Garibaldi heeft den 17den ll. van Caprera den volgenden brief aan het stedelijk bestuur van Genua gerigt, dat hem het eereburgerschap dier stad had opgedragen: »Mijnheer de syndicus! — Ik ben zeer dankbaar voor den eervollen titel, mij door den achtbaren gemeenteraad der stad geschonken, die de bakermat mijner voorzaten geweest is, en voor welke ik eene waarlijk kinderlijke liefde voed. Ik ben er trotsch op, tot een volk te behooren, dat in vroegere eeuwen zoo vele blijken van heldenmoed gegeven heeft en, van zijne vaderen niet ontaardende, vrijwillig door alle mogelijke middelen zoo veel voor onze heilige zaak heeft bijgedragen, voor welke het reeds zoo talrijke martelaren telt. De syndicus gelieve bij de achtbare leden van den raad de tolk mijner erkentelijkheid te zijn, en te gelooven dat ik met bijzondere hoogachting en genegenheid ben, zijn dienstwillige G. Garibaldi".

Turijn, 8 September. Uit verschillende steden van de Napelsche provincien zijn berigten ontvangen, waaruit blijkt, dat de gedenkdag van Garibaldi's intogt in Napels eergisteren overal met luister gevierd is geworden. Alom heerschte vreugde en de meest gewenschte orde. Generaal Cialdini heeft eene revue over de nationale garde gehouden en is met de levendigste toejuichingen begroet geworden. Van Messina wordt van den 8sten dezer gemeld, dat in eene vergadering van geestelijken te Palermo door de meerderheid de verklaring is afgelegd, dat de wereldlijke magt van den paus in strijd is met de roeping die de Katholieke kerk in de tegenwoordige maatschappij te vervullen heeft.

— Volgens een gerucht heeft de gezant der Noord-Americaansche Unie aan het hof te Brussel op zijn togt over Turin den last ontvangen, om Garibaldi het opperbevel aan te bieden over het bondsleger. Het gerucht meldt tevens, dat Garibaldi dat aanbod zonder reserve heeft aangenomen.

ZEE- EN HANDELSBERIGTEN.

Straat Sunda Doorgezeild.

DATUM.		VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN		NAAR
October	24	Engelsch	Nemenis	J. Allan	Foochow	25 Aug.	Cowes
„	25	„	Balafat	Jones	Shanghae	18 Sept.	Londen 1)
„	—	„	Florence Nightingale	K. B. Beard	Foochowfoo	24 „	Melbourne
„	—	„	Pegasus	J. D. Penrice	Shanghae	18 „	Londen
„	—	„	Shand	C. Mekrepe	Whampoa	17 „	„
„	24	Nederlandsch	Julie,	B. Brem	Batavia	22 Oct.	Sydney
„	—	„	Holland	B. Auffmorth	„	24 „	Amsterdam 2)
„	25	„	Graaf Dirk III	C. Rotgans	„	— „	Dordrecht
„	26	Engelsch	John Bull	T. Roberts	Amoij	14 Aug.	New-York
„	—	Nederlandsch	Whampoa	J. G. Marcussen	Batavia	25 Oct.	Padang
„	27	Fransch	Reine der Anges	Guillard	Sydney	8 Nov.	Order
„	—	Engelsch	Granger	J. C. Hansen	Newport	28 Dec.	Hongkong
„	—	„	Eliza Thornton	T. Maxwell	Londen	4 Julij	Batavia 3)
„	24	Nederlandsch	Javaan	T. H. Bodeman	Amsterdam	9 „	„ 4)
„	26	Engelsch	Electric	J. R. Sprott	Singapore	9 Oct.	Londen
„	—	„	J. E. Lemon	W. Thonor	Manila	26 Sept.	„
„	27	„	Charlotte Ann	W. Good	Shanghae	24 Aug.	„
„	25	„	Wynaud	D. Reid	Amoij	16 Sept.	„
„	27	„	City of Carlisle	W. Pentreath	Foochowfoo	10 „	„

1) Pass. de heer R. P. de Villamil, C. E. Tennemt en Mrs. Jones. 2) de hr. Smeeding en Echtg. 3) met 6 pass. 4) pass. de hr. C. Maarschalk en Jongeheer van Nooten.

Aangekomen schepen te *Batavia*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN.		AGENTEN.
October	28	Ned. Indisch	stooms.	Oenarang.	S. van Hulstijn	Soerabaija	25 Oct.	Landberg, Bezoet de Bie & Co.
„	—	Bremer	schip	Johanna Lange	J. Lamke	Indramayoe	7 „	Metzendorff, Wilmans, Ruijs & Co.
„	29	Deensch	bark	Jörgen Bruhn	Kopperholdt	Hongkong		Busing, Schröder & Co.

Vertrokken schepen van *Batavia*.

DATUM		VLAG		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR.
October	27	Hamburg	bark	Guinea	F. Bundesen	Samarang en Golf van Perzie
„	—	Deensch	schoener	Cadovjus	H. Paulsen	„ en Bushire
„	—	Engelsch	bark	Lizzie Aisbett	W. Jacks	Nederland via Padang
„	—	„	„	Richard Thornton	J. R. Sinclair	Soerabaija
„	28	Nederlandsch	„	Hendrika	W. van Aalborg	Samarang
„	—	„	„	Hendrik Ido Ambacht	L. Bijl	Nederland via Padang
„	—	„	„	Telegraph	P. B. Rolufs	Soerabaija
„	—	Ned. Indisch	stoomb.	Palembang Packet	J. F. Scheel	Lampongs
„	—	„	schoener	Machmoed	J. H. van Garlieg	Samarang
„	—	Amerikaansch	schip	Hussar	W. H. Howland	Amsterdam
„	—	Hamburg	„	Deutschland	E. Wesselhoeft	Samarang
„	29	Ned. Indisch	stoomb.	Batavia	G. A. Neije	„ en Soerabaija
„	—	„	bark	Yorsserin	Said Alkaf	Singapore via Riouw
„	30	Nederlandsch	„	Elizabeth	J. Snoek	Soerabaija
„	—	„	„	Looppuit	M. van der Hidde	Nederland via Tjilatjap

In lading liggende schepen te *Batavia*.

VLAG		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	bark	Jan van Hoorn	C. M. Borghorst	Soerabaija	B. Kopersmit & Co.
„	„	Scheveningen	S. van der Velde	Soerabaija	„
„	„	Nicolaas Witsen	D. de Roever	Soerabaija	„
„	„	Pieter Schoenmakers	J. J. van Varelen		J. Cezard & Co.
„	„	Bellatrix	A. P. Sandberg	Samarang	„
„	„	Azia	T. Molenaar	Samarang	Hauger en Schuurman.
„	„	Vrede	L. van der Plas	Soerabaija	Busing, Schröder & Co.
„	„	Johanna*	Swemer.		Metzendorff, Wilmans, Ruijs & Co.
„	„	Josepha Louisa	A. Muijssen	Samarang	J. F. van Leeuwen & Co,
„	4 mast	schoener Argo	A. W. F. van Tentem	Soerabaija	Reynst en Vinju.
„	schip	Javaan.	Bodeman		Paine, Stricker & Co.
„	bark	Julie Claire	A. van Oosteroom		„
„	„	Otto*	W. G. Rotgans	Cheribon	Maclaine, Watson & Co.
Ned. Indisch	„	Djeuser*	Said bin Alie	Riouw en Singapore	Coulster.
„	„	Kalimantan*	Go Tjeseng	Samarang en Banjermassing	„
„	„	Balgies*	Said bin Alie		„
„	„	Alnoer*	Said bin Hossain	Samarang via Cheribon	„
„	schip	Hood Hood*	Sech Lesmrie	Soerabaija	„
„	„	Kas Bulhair*	Said Assegaf	Samarang	„
„	bark	Kim Tekhoat*	Lie Tiansong	Palembang	„
„	„	Alnoer*	Sech Marzoek	Samarang	B. J. Jacobs.
„	„	Fathul Nassar*	Said Hassim	Soerabaija	„
„	schoener	Atiatool Barie*	Said Salim		„
Engelsch	bark	Sea Nymph*	A. Currie		Maclaine, Watson & Co.
„	„	John Norman*			„
„	brik	Leven*	Ballard	Cocos Eilanden	Wilson & Co.
Hanover	schip	Kroonprins Ernst August*	P. C. Wilder		J. F. van Leeuwen & Co.
Hamburg	bark	Vortesten*		Nederland	Busing, Schröder & Co.
Amerikaansch	schip	Wild Rover*			Paine, Stricker & Co.
„	bark	Rosette*	Pierce		„
Deensch	schip	Jörgen Bruhn*	Kopperholdt		Busing, Schröder & Co.

Aangekomen schepen te *Soerabaija.*

DATUM		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN
October	17	Ned. Indisch	stooms.	Menado	Couteron	Macasser
"	18	"	bark	Hing Thaij	Baker	Bali
"	—	"	"	Hoksing	Ong Tian Tjien	Riouw
"	19	"	stooms.	Prins van Oranje	Prins	Samarang
»	—	Nederlandsch	bark	Vernon	Ehreman	Banjermassing
"	21	"	"	Hellevoetsluis	Vos	Batavia
"	22	"	"	Nova Zembla	Hordijk	Glasgow
"	—	Z. M.	Transp.	de Heldin	Kapt. lt. t/z. Toutenhoofd	Batavia
"	23	Hamburg	bark	Antonia	Beck	"
"	—	Engelsch	"	Adelicia	Parn	"
"	—	Ned. Indisch	stooms.	Oenarang	van Hulstijn	Samarang
"	—	"	bark	Aloemani	Sech Bahasoean	"
"	—	Nederlandsch	"	Zwaan	van Hemert	Batavia
"	24	Ned. Indisch	stooms.	Palembang	Kramer	"

Vertrokken schepen van *Soerabaija.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR.
October	18	Nederlandsch	bark	Duiveland	Hagers	Probolingo
"	22	Ned. Indisch	stooms.	Prins van Oranje	Prins	Batavia via Samarang
"	23	Balisch	bark	Ardjoeno	Saridjo	Bali
"	—	Nederlandsch	"	Dina	Rademakers	Nederland
"	—	"	"	Euterpe	Kuipers	Pasoeroean
"	—	Fransch	"	Jules Cezard	Ropers	Batavia

In lading liggende schepen te *Soerabaija.*

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	bark	Cornelia Mathilda	Snoey		Fraser, Eaton & Co.
Fransch	"	Rose Marie Louise	Garnan		"
Amerikaansch	"	Philomela	Ellms	Golf van Perzie	»
Hamburg	"	D. F. Weber Snr.	Leese		»
Nederlandsch	"	Estafette	Oepkes		"
Britsch	"	Marian	Mc Intosh		"
Nederlandsch	"	Metalen Kruis	Zuurdeeg	Nederland	Schimmelpenninck & Co.
"	"	Baron van Hardenbroek	van Rossum	"	"
"	"	Hellevoetsluis	Vos	"	"
"	"	Weltevreden	Duinker	"	J. F. van Leeuwen & Co.
"	"	Antonia Petronella	Voorendijk	"	"
"	"	Nova Zembla	Hordijk	"	"
"	"	van der Palm	Markus		Mathieu, Ebbs, Ruijs & Co.
"	"	Admiraal van Heemskerk	Koning	Nederland	B. Kopersmit & Co.
"	"	Konikl. Ned. Yachtclub	Zack		E. ten Brinck & Co.
"	"	Tjielingsie	Ouwehand	Batavia	Arnold & Zonen.

Aangekomen schepen te *Pasoeroean.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN
October	17	Nederlandsch	schip	Tagal	Göbel	Soerabaija
"	18	"	"	Rotterdam	Poort	Probolingo
"	—	"	"	Cornelia	Jaski	Soerabaija
"	—	Ned. Indisch	"	IJoeserin	Sech Banie	Bali
"	21	Nederlandsch	»	Maria Veronica	Schol	Soerabaija

Vertrokken schepen van *Pasoeroean.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
October	18	Nederlandsch	schip	Jhr. Mr. v. d. Wal v. Puttershoek	Lammerts	Nederland
"	19	Ned. Indisch	"	IJoeserin	Sech Banie	Sumanap
"	21	Nederlandsch	"	Geertruida Maria	Spiegelberg	Nederland
"	—	"	"	Vriendschap	Jansen	"

In lading liggende schepen te *Pasoeroean.*

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	schip	Tagal	Göbel		Gezagvoerder
"	"	Rotterdam	Poort		"
"	"	Cornelia	Jaski		"
"	"	Maria Veronica	Schol		"
Pruisch	"	Germania	Franke		"

Aangekomen schepen te *Cheribon.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Oct.	18	N. I.	bark	Hairol Barie	Sech Arfan	Tagal
"	—	"	"	Almakmoen	Adjim	"
"	—	"	"	Oedjoeng Pandang	Lim Goansing	Palembang
"	—	"	"	Thae Liong	Tan Binsik	Riouw
»	19	"	"	Habgoan	Thetjoe	"

Vertrokken schepen van *Cheribon.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Oct.	18	N. I.	schoen.	Goedang Bezar	Pa Ambiah	Joana
"	19	"	bark	Java	Worthington	Batavia
"	—	"	"	Kim Tikhoat	Lie Tiansong	Palembang

Aangekomen schepen te *Indramaijoe.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Oct.	16	N. I.	bark	Joen Goan	Lim Djehie	Samarang

Vertrokken schepen van *Indramaijoe.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Oct.	17	N. I.	brik	Tartar	Kiangkong	Samarang
"	—	"	bark	IJoeserin	Said Alkaf	Batavia
»	18	"	"	Inglie	Djie Kiansan	Rembang
"	—	"	brik	Tjeegoan	Po Soewie	Samarang

Aangekomen schepen te *Tagal.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Oct.	14	Ned.	bark	Jacoba Christina	Jaski	Batavia
"	—	N. I.	"	Inggoan	Souw Tjoenbie	Samarang
"	—	"	"	Thae Goan	Tan Goatsan	Rembang

Vertrokken schepen van *Tagal.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Oct.	15	N. I.	bark	Almakmoen	Adjim	Batavia
"	16	»	"	Hairol Barie	Sech Afran	Cheribon
"	19	Ned.	schip	Nederland en Oranje	Rosier	Samarang

Vertrokken schepen van *Pecalongan*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Oct.	19	Ned.	bark	Catharina Maria	van der Tak	Batavia

Aangekomen schepen te *Grissee.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Oct.	16	N. I.	bark	Rachmanie	Osman	Samarang
"	17	»	»	William	de Jong	Pasoeroean
»	—	"	schoen.	Radja Pagattan	Manrapie	Bandjermas

Vertrokken schepen van *Grissee*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Oct.	15	N. I.	bark	Waterloo	Paulino	Tjilatjap

Vertrokken schepen van *Sumanap.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Oct.	12	N. I.	bark	Hindostan	Almaknoen	Priaman

Aangekomen schepen te *Pamakassan.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Sept.	19	N. I.	bark	Hindostan	Bandjardana	Grissee
Oct.	6	"	"	Zein	Almaknoen	Bandjermas

Vertrokken schepen van *Pamakassan.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Sept.	16	N. I.	bark	Banel Gair	Sech Derbin	Palembang
"	21	"	schoen.	Oentoeng	Gho Tjanding	Riouw
"	27	"	"	Sie Booroeng Laoet	Pa Saleman	Sumanap
Oct.	9	"	bark	Hindostan	Almaknoen	Priaman
"	15	"	"	Zein	Bandjardana	Banjermassing

Vertrokken schepen van *Tjilatjap.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Oct.	16	Ned.	bark	H. Liduina	van Brink	Schiedam

Aangekomen schepen te *Pangoel.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Oct.	9	N. I.	schip	Johanna	Tholen	Sumanap

Vertrokken schepen van *Banda.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Sept.	14	Z. M.	stooms.	Citadel van Antwerpen	Mossel	Oost Ceram
Oct	4	N. I.	bark	Fathool Manan	Sech Alkat	Bali
"	5	"	stooms.	Menado	Couteron	Timor Deli

Aangekomen schepen *te Menado.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Sept.	24	N. I.	stooms.	Menado	Couteron	Makasser

Vertrokken schepen van *Menado.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Sept.	25	N. I.	stooms.	Menado	Couteron	Ternate

Marktprijzen.

Te BATAVIA, den 30 Oct. 1861.

BENAMING DER GOEDEREN.	PRIJZEN VAN	PRIJZEN TOT	AANMERKINGEN.
Arak Batavia ℘ legg.	43.—	....	zonder voorr.
Casia, Vera	....	....	niet aan de markt.
Cochenille	....	....	Idem.
Cubeben	....	....	zonder afdoeningen.
Foelie N°. 1 Benkoelsche	30.—	50.—	nominaal.
Gom Elastiek ℘ pic.	70.—	....	met afdoeningen.
„ Benzoin	35.—	65.—	geen transactien.
„ Dammar ℘ pic.	20.—	21.—	met verk.
Gutta Percha	....	....	niets op de plaats.
Huiden, Koe	3.—	4.—	zonder vraag.
„ Buffel ℘ st.	3.25	4.25	naar kwaliteit.
Indigo	4,60	....	zeer gewild.
Japan Boomwas	40.—	....	nominaal.
Kampher. Japan per Balie	....	....	niet voorhanden.
Klapper Olie	22.—	23.—	verkoopen voor cons
Koffij, Java	35.50	....	Paman. oogst.
Padang	36.50	....	kl. afdoeningen.
Koper, Javansch	72.32	....	op vendutie verk.
Kruidnagelen per pd.	46.—	....	met verkoopen.
Notenmuscaat No. 1 Benk.	50.—	70 —	nominaal.
Peper, zwarte	16.—	....	afgedaan.
„ witte	30.—	....	"
Rotting, Banjermassing	8.—	10.—	
„ Padang	6 —	....	met verkoopen.
Rijst, Indramaijoe met zakken.	205.—	....	afgedaan.
" Witte Batavia 1e kwalit.	145.—	155.—	geringe voorraad.
" „ „ 2e „	130.—	140.—	levendig vraag.
„ Carga	125.—	....	geen voorraad.
Sandelhout	7.—	....	niet voorradig.
Sapanhout Manila in Entrep.	6.—	....	nominaal
„ Java per pic.	3.—	....	
Suiker No. 16.	14.75	15.—	afgedaan
Tabakbladeren	....	....	niet aan markt.
Tamarinde	6.—	....	geen omzettingen.
Tin	85.—	—......	met afdoeningen.
Was, Timor	190.—	....	begeerd.

Te SAMARANG, den 25 October.

Koffij, *f* 35 — geboden; geen ter markt.
Suiker N°. 16, *f* 14,50 in krandjangs, geboden.
Indigo, *f* 4,60. afgedaan.
Koehuiden, *f* 58,— à 60. — afgedaan per kodie, naar gewigt.
Buffelhuiden, *f* 48,— ℘ kodie.
Staart Peper oogst opgeruimd.
Rijst ordinair wit, *f* 160 @ 170.— } ℘ koijang @ 28 pik. zonder zakk.
" carga, " 140 @ 150.— }
Klapper Olie, *f* 29,—
Katjang " " 25,—
Rotting *f* 8,—
Kadjang Marten, *f* 8,1/2
Wisselkoers op Holland 100 1/2 % à pari

Te SOERABAIJA, den 23 October.

Arak ℘ legger *f* 40,— Nominaal.
Kasaia, Vera, ℘ pic.
Huiden, Koe ℘ pic.
" Buffel ℘ pic.
Koffij, Java ℘ pic. Niet ter Markt.
" West Ind. bereiding ℘ pic. *f* 36,—
Kurkema ℘ pic.
Lange Peper ℘ pic.
Rotting ℘ pic.
Rijst witte ℘ koijangs.
" carga " "
Sapanhout ℘ pic.
Suiker No 16 ℘ pic. *f* 14,1/2. Afgedaan met veel vraag.
Tabaksbladeren ℘ pic.
Tamarinde ℘ pic.
Wisselkoers op Nederland 100 1/2 @ *f* 101%.

Te PASOEROEAN, den 23 October.

Suiker, No. 16, ℘ pic. *f* 14 1/4. afgedaan
Rijst (witte) ℘ koyang *f* 200,—
Id. (Carga) ℘ koyang *f* 180,—
Olie (Klapper ℘ pic. *f* 28,—
Id. (Katjang) ℘ pic. *f* 24,—
Wisselkoers, pari.

Den 23den October, waren in 's Lands Pakhuizen afgeleverd, uit den oogst van 1861.

Suiker Gouv. levering

DER FABRIEK	PIC. SUIKER.
Wangoon Redjo,	8,634—23
Ardjo Sarie,	12,888—05
Ardie Redjo,	9,482—40
Yoso Wilangoon,	6,510—28
De Hoop,	10,558—79
Djacatra Oost, a	9,800—
De Onderneming, a	11,050—
Wono Redjo, a	12,690—
Kloerahan,	9,876—13
De Goede Hoop a	6,860—
Gaijam, a	10,998—
Becassie Oost, a	7,884—
Dankbaarheid,	4,140—54
Soeko Redjo, a	7,500—
Kawis Redjo,	8,485—45
Sarie Redjo, a	3,000——
Pleret,	9,118—56

Te Zamen 149,476—43 pic. suiker,
110,242—23 " koffij,

N. B. van de Fabrieken met a geteekend, is de Gouvernements levering af-loopen.

Restant Producten in 's Lands Pakhuizen,
Op den 23den October 1861.
105,673,—49 pic. Suiker, oogst 1861.
96,549,—23 " koffij, " 1861.

Handelsberigten.

AAN- EN UITVOER TE BATAVIA,

van 24 tot 28 October 1861.

Aanvoer.

Van Amsterdam per Ned. schip *Julie Claire*, gez. van Oosteroom, agt. Paine, Stricker en co.

100 kn. wijn, 155 coll. manufact., 184 do. staal, *B. van Leeuwen en co.*
77 coll. provisien, van *Hogezand en co.*
22 coll. manufact., *Busing, Schröder en co.*
112 coll. manufact., *Arnold en Zonen.*
2 kn. kramerijen, 25 do. bier, 8 coll. ijzerwerk, 2 kn. zeildoek. 1 kt. manufact.; *Haager en Schuurman.*
100 hammen, 100 vs. boter, 127 ks. kaas, 120 md. bier, 100 coll. provisien *Winsser, de Lange en co.*
150 hammen, *J. Cezard en co.*
200 vs. boter, 1 coll. en 1 keld. manufact., *E. Moormann en co.*
11 coll. kramerijen, *H. M. van Dorp.*
35 kn. manufact., 100 vs. staal, *B. Kopersmit en co*
12 kn. glaswerk, 12 do. manufact., *Pandel en Stiehans.*
4 kn. manufact., *Dümmler en co.*
9 kn. aardewerk, 165 vs. boter, 3 kn. rood garen, *Landberg, Bezoet de Bie en co.*
56 coll. verfwaren, 68 do. en 4 kn. provisien, 1 kt. schoenen, 1 do. servet goed, 4 keld. provisien, *S. B. van Kleeff en co.*
7 bn. zeildoek, *Engelhard en co.*
6 coll. manufact, *Niederer en co.*
5 coll. manufact., 2 do. lampen, ...
2 coll. modewaren, *van Riet en co.*
8 coll. kramerijen, *van Riet en ter Gouw.*
100 vs. boter, *Gezagvoerder.*
40 kn. wijn, *Jacometti en co.*
10 kn. kramerijen, *Schimmelpenninck en co.*
100 vs. boter, *Lagnier.*
36 ks. bitter, 1 vt. specie, *Paine, Stricker en co.*
200 vs. menie, 7 kn. provisien, 3 do. boeken, 1 kt. teeken en schrijfbehoeften, *G. Buijn en co.*
6 coll. provisien, *ter Meulen.*
1 kt. ijzerwerk, 2 kn. banket, 1 kt. kramerijen, *Gebr. Roselje en co.*
6 kn. manufact., 1 kt. muziek doosen, 5 kn. kramerijen, *C. Bahre en G. Kinder.*
3 kn. provisien, *J. van Lennep.*
1 kt. manufact., ...
129 keld. lijnolie, *Metzendorff, Wilmans, Ruys en co.*
10 led. leggers, 59 vn. meel, 140 coll. manufact., *E. Moormann en co.*
168 coll. provisien, 25 nagelhouten, *S. B. van Kleeff en co.*
61 kn. manufact., 1 blik. ornementen, 2 kn. eau de cologne, 2 do. papier, *Schimmelpenninck en co.*
48 kn. manufact., *J. Cezard en co.*
15 kn. manufact., *Pitcairn, Syme en co.*
200 vs. loodwit, *Dümmler en co.*
74 coll. manufact., *B. Kopersmit en co.*
40 coll. manufact., *J. F. van Leeuwen en co.*
50 vn. meel, *Landberg, Bezoet de Bie en co.*
4 kn. staalwerk, 1 kt. instrumenten, 165 coll. en 5 kn. manufact., 30 do. rhijnwijn, 1 kt. knoopen, 7 kn. kramerijen, 2 do. naalden, 1 kt. parfumerien, 29 kn. aarde-, 38 do. ijzerwerk, 2 do. papier, 3 vn. en 29 kn. cement steenen, *Engelhard en co.*
8 pakk. dekens, *Metzendorff, Wilmans, Ruys en co.*
10 vs. zilver munt, *N. H. M.*
50/m steenen, 20 coll. provisien, 20 hammen, 11 kn. wijn, 16 do. likeuren, 25 kazen, 68 vs. boter, *Gezagvoerder.*
9 kn. .... 5 do. suikerwerk, 200 vs. menie, 200 do. loodwit, 14 kn. en 9 bn. manufact., *Voor Soerabaija.*

Van Billiton per Ned. Ind. schoen. *Chieftain*, gez. Kruijmel, agt. Reynst en Vinju.

550 pic. tin, 1000 ps. kadj. matten, *John Pryce en co.*

Uitvoer.

Naar Nederland via Soerabaija per Ned. bark *Anna*, gez. Bek, agt. Landberg, Bezoet de Bie en co.

75 hammen, *Aan boord gebleven lading.*
500 pic. tin, *N. H. M.*

Naar Nederland via Soerabaija per Ned. bark *de Noordster*, gez. Latuijn, agt. Maclaine, Watson en co.

50/m koffij zakken, 1 bl. gekleurdlaken, *N. H. M.*

Voor Nederland.

800 tin, *N. H. M.*

Naar Nederland via Tagal en Cheribon per Ned. *Anna Digna*, gez. Ouman, agt. B. Kopersmit en co.

1000 pic. tin, 180 do. rotting, 900 do. thee, *N. H. M.*
7 kn. boekwerken, *Gouvernement.*

Voor Cheribon.

10/m zakken, 10 kn. chitzen, 2 do. kaenpandjang, 1 kt. stopfleschen, 1 pakje monsters, *N. H. M.*

Naar Nederland via Padang per Eng. bark *Lizzie Miabell*, gez. W. Jacks, agt. E. Moormann en co.

600 pic. tin, *N. H. M.*

Naar Bushire via Samarang per Deens. schoen. *Cadesius*, gez. Paulsen, agt. C. Bahre en G. Kinder.

696 pic. suiker, 1 grafsteen, *Gasper en co.*
300 zakk. tarwe, *Aan boord gebleven lading van Calcutta.*

Naar de Golf v. Perzie via Samarang per Hamb. bark *Guinea*, gez. Bundersen, agt. Metzendorff, Wilmans, Ruys en co.

een partij steenkolen, *Aan boord gebleven lading van Engeland.*

Naar Nederland per Amerik. schip *Hussar*, gez. W. H. Howland, agt. Paine, Stricker en co.

8017 pic. suiker, 662 do. rotting, 1796 do rijst, 49 do zwt. peper, 23 do. kadranghout, 1845 1/2 ps. buffelhuiden, 155 legg. arak, *B. Kopersmit en co.*

Naar Nederland via Samarang per Hamb. schip *Deutschland*, gez. E. Weiselhoeft, agt. Busing, Schröder en co.

498 pic. rotting, *Maclaine, Watson en co.*

Naar Nederland via Soerabaija en Pasoeroean per Eng. bark *Richard Thornton*, gez. Sinclair, agt. Martin, Dyce en co.

300 pic. sap. hout uit enterp. *Pitcairn, Syme en co.*
472 pic. zwt. peper, 195 do. gomdammer, 2120 ps. buffelhuiden, 75 kn. schelpen uit enterp., *Martin, Dyce en co.*

Naar Nederland via Samarang per Ned. bark *Hendrika*, gez. van Aalburg, agt. van Ommeren, Rueb en co.

De aan boord gebleven lading van Nederland.

180 pic. rotting, *N. H. M.*

Van elk in deze courant voorkomend artikel, dat geen bloote nieuwstijding of aankondiging bevat, stelt zich verantwoordelijk voor de wet H. M. VAN DORP.

Snelpersdruk van H. M. van Dorp te Batavia.